

INVENTOINTIRAPORTTI

Vanhan Rauman maailmanperintökohteen suoja-
alueen rakennusinventointi

Kirsi Niukko ja Olli Joukio 18.2. – 15.6.2013

Satakunnan Museo

Sisällysluettelo

1. Johdanto	2
1.1. Aiemmat inventoinnit ja muu aineisto	2
1.2. Hankealueen ja valintaperusteiden kuvaus	2
1.3. Inventointimenetelmä ja työvaiheet	3
1.4. Arviointi	3
2. Inventointialue	5
3. Alueet ja kohteet	7
3.1. Suoja-alueen pohjoisosa	7
3.2. Suoja-alueen länsiosa	10
3.3. Suoja-alueen itäosa	44
3.4. Suoja-alueen eteläosa	58

1. Johdanto

Tässä raportissa esitellään keväällä 2013 laaditun Vanhan Rauman maailmanperintökohteen suoja-alueen rakennusinventoinnin yhteenveto ja arvioinnit. Inventoinnit käsittivät valikoituja kohteita ja aluekokonaisuuksia suoja-alueen sisällä. Osia alueesta on inventoitu jo aiemmin ja osa jää edelleen inventointien ulkopuolelle. Raportissa kuvaamme alueen historiaa ja maisemakuvaa kohde- ja aluekohtaisesti. Koko suoja-aluetta koskevaa analyysiä ei ole laadittu. Nyt Inventointien ulkopuolelle jääneitä alueita ja koko suoja-alueen suunnitteluhistoriaa voi tarkastella muun muassa Sirkka Köykin laatimassa perusteellisessa selvityksessä *Ajallinen kerrostuma suunnittelun lähtökohtana Raumalla (2000)*.

Raportin alussa kuvataan hankealueen aiempia inventointeja, nykyistä hankealuetta sekä alueiden ja kohteiden arviointia. Sen jälkeen määritellään maailmanperintökohteen suoja-aluetta, kohteiden valintaperusteita, inventointimenetelmää ja työvaiheita. Kohteiden maisemallisten ja historiallisten piirteiden kuvaamisen jälkeen luetellaan kohteet ja niille annetut kulttuurihistorialliset arvot Satakunnan museon Pakki-tietokantaan viedyn arvioinnin pohjalta.

1.1. Aiemmat inventoinnit ja muu aineisto

Alueella on tehty inventointia myös aiemmin osana laajempaa kaupunkialueella suoritettua, valikoivaa inventointia. Inventoinnin suoritti arkkitehtiylloppilas Maaren Nielsen vuonna 2003. Tuolloin vielä virallisesti vahvistamattoman suoja-alueen sisältä valikoitiin muutama kymmenen arvokkaimmaksi todettua kohdetta, muun muassa Kalliokadun varren puutalot, korttelin 225 funktionalismia edustava Rannanlinna sekä entinen suojeluskuntatalo Raumanlinna. Inventointitiedot antoivat taustatietoa ja valaisivat kymmenen vuotta sitten vallinnutta tilannetta, joka paikoitellen oli nykyhetken tultaessa kokenut muutoksia.

Muina aineistoina käytössä olivat Rauman kaupungin rakennusvalvonnan arkistossa säilytettävät suunnitelmapiirustukset sekä alueen kaavoitushistoriaa esittelevä Sirkka Köykin laatima selvitys. Lisäksi käytössä oli Rauman historiasta kertovaa kirjallisuutta, Satakunnan Museon ja Rauman museon valokuva-aineistoa. Kentällä tietoa saatiin käyntien yhteydessä kiinteistöjen omistajilta ja asukkailta niin keskustellen kuin vanhojen valokuvien välityksellä. Erityisen kiinnostavaa oli saada käyttöön Luostarinkadun varrella asuvan Aulis Laakson hallussa olevia valokuvia 1900-luvun alkupuolelta, jolloin Luostarinkadun alue vielä osittain kuului Vanhaan Raumaan ja sairaalan ympäristö oli suurelta osin rakentamaton kallioalue.

1.2. Hankealueen ja valintaperusteiden kuvaus

Inventoinnit käsittävät alueellisesti valikoidun osan koko suoja-alueen rakennuskannasta. Vanhan Rauman maailmanperintökohdetta ympäröivän suoja-alueen rakennuskanta on hyvin kerroksista. Inventointikohteiksi alueelta valikoitiin joukko aiemmin inventoimattomia, kaavoissa suojelun ulkopuolelle jääneitä tai muuten uhanalaisiksi tai suunnittelun kannalta ongelmallisiksi todettuja kohteita sekä aluekokonaisuuksia. Inventoinnin ulkopuolelle on myös jätetty pääsääntöisesti kaikki Satakunnan rakennusperintö 2005 -selvityksessä ja Satakunnan maakuntakaavassa kh -merkinnöillä huomioidut alueet. Kaava-alue käsitti myös yhden suoja-alueen ulkopuolelle ulottuvan kohteen. Inventointialueen rakennuskanta oli ajallisesti aina 1800-luvun loppuvuosista 1980-luvun taitteeseen.

Alueella on voimassa eri aikoina laadittuja asemakaavoja, joiden pohjalta erityisesti alueen vanhin rakennuskulttuuri on paikoin uhattuna, mm. Luostarinkadun ja Kaunisjärvenkadun risteyksen korttelissa 56 sijaitsevat Lauran (56/22), Luostarinkatu 1:n ja Kaunisjärvenkatu 1:n pihapiirit. Vuonna 1896 laaditun Idströmin ruutukaavan mukaan toteutettuja alueita olivat Tehtaankadun puutalokortteli 231 sekä Kärppä- ja Susikorttelit 213 ja 219 Kalliokadun varressa. Uusin alue oli vuonna 1991 -1992 asemakaavamuutoksella toteutettu kaupungintalon tontin laajuinen kortteli 218, jonka rakennuskanta oli vaihtelevan ikäistä aina 1800-luvun lopulla rakennetuista entisestä Rauman lyseosta ja kolmesta vanhasta asuinrakennuksesta vuonna 1992 rakennettuun uuteen kaupungintaloon, joka jätettiin inventoinnin ulkopuolelle.

Alueella tapahtuvaa toiminnan ja käytön suunnittelulle pyritään luomaan suuntaviivoja Unescon maailmanperintökohteiden suoja-alueille vahvistetuilla toimintasuosituksilla. Unesco vahvisti alueen statuksen suoja-alueena Museoviraston esityksen pohjalta vuonna 2009.

1.3. Inventointimenetelmä ja työvaiheet

Rakennusinventoinnin suoja-alueella suorittivat Satakunnan museon projektitutkijat Kirsi Niukko ja Olli Joukio 18.2. – 15.6.2013 välisenä aikana. Inventointimenetelmänä oli Satakunnan museon ohjeen mukainen. Alueen asukkaille ja kiinteistönomistajille jaettiin inventoinneista yleistä informaatiota julkisuusvälineiden kautta. Sanomalehti Länsi-Suomi kirjoitti maaliskuussa maailmanperintökohteen suoja-alueesta sekä sen meneillään olevasta inventoinnista. Lisäksi kohteisiin jaettiin erillinen tiedote.

Kenttätöitä suoritettiin pääosin toukokuun taitteeseen mennessä. Joitakin tarkistuskäyntejä tehtiin vielä toukokuun puolella. Kentällä rakennukset kuvattiin vähintään katujulkisivujen puolelta. Myös sisäpihat kuvattiin lähes kaikissa kohteissa. Suuressa osassa kohteita päästiin tutkimaan myös rakennusten sisätiloja.

Kohteista kirjattiin paikan päällä lomaketiedot, jotka valokuvien ohella vietiin kevään ja kesän aikana Satakunnan Museon ylläpitämään Pakki-sovellukseen. Kohteet arvotettiin kirjaamisen jälkeen Satakunnan museolla pidetyssä palaverissa 21.5.2013, jossa läsnä olivat Satakunnan Museon rakennustutkija Liisa Nummelin sekä selvityksen laatineet projektitutkijat Olli Joukio ja Kirsi Niukko.

1.4. Arviointi

Arvottaminen toteutettiin yleisen inventointiperiaatteen mukaan arvioiden kohteiden ja alueiden historiallisia, rakennushistoriallisia ja maisemallisia arvoja. Arviointeihin liittyi kaksi erillistä lauselmaa, yleinen aluekokonaisuutta (korttelit 103, 104, 110, 175 ja kortteli 86), tonttia tai pihapiiriä luonnehtiva määritelmä sekä rakennuskohtaiset arvojen määritelmät ja niiden perustelut. Määritelmiä muokattiin alueen kulttuurisia piirteitä ja inventoinnin tavoitteita vastaavaksi yhdessä Satakunnan museon rakennustutkijan Liisa Nummelinin sekä rakennusinventoijien Olli Joukion ja Kirsi Niukon kanssa.

Arvoluokat ja määritelmät

Valmistuneen työn keskeisistä havainnoista laadittuun raporttiin kirjattiin lyhyesti kohteiden arvoluokka perusteluineen. Arvoluokkia on käytössä kolme (A, B ja C) Lisäksi luokittelun ulkopuolelle jätettiin kohteet, joiden suojelemista kaavoituksen keinoin ei esitetä. Tuulensuun vanhempi osa sekä Pormestarinhaan länsipuoli inventoitiin aluetasolla ja niistä laadittu arviointi suoritettiin kuvauksena ilman erillistä luokitusta. Näillä alueilla olevilla yksittäisillä rakennuksilla saattaa silti olla merkitystä alueen ympäristön ja

kokonaisuuden kannalta ja siihen kohdistuvien/ suunniteltujen muutosten yhteydessä tulee arvioida muutosten vaikutusta ympäristöön laajemmin.

Arvoluokat perusteluineen

A

Erityisen merkittävä rakennus, joka on oman aikansa rakennustavan todistusvoimainen edustaja ja kaupunkikuvan kannalta tärkeä. Säilytettävä.

Kohteet:

Kirkkoherranvirasto; Kaupungintalo: Tarvonsaaren koulu, Hattula ja Heinrichs; As Oy Rauman Oskaa; Kanavakatu 17/tontti 73; Kanavankatu 19/ tontti 74; Kalliokatu 22/ tontti 76; Kalliokatu 20/ tontti 77; Kalliokatu 18/ tontti 2; Kalliokatu 16/ tontti 1; Kiinteistö Oy Rauman Kalliokatu 14/ tontti 79; Kalliokatu 3/ tontti 123; Kalliokatu 5/ tontti 124; Asunto Oy Rauman Kalliokruunu, Kalliokatu 7/tontti 125; Asunto Oy Rauman Kalliokruunu, Kalliokatu 9/ tontti 126; Kalliokatu 11/ tontti 127; Asunto Oy Rauman Seminaarinkatu 10/ tontti 128; Seurakunnan nuortentalo, Hallikatu12, Seminaarinkatu 8/ tontti 129; Lönnströmin taidemuseo; Entinen Osuuskaupan leipomo/ Valtakatu 17; Satakunnan kenkätehdas; Kortteli 9902, Karjalankatu 8, Myllymäenkatu 1; Kortteli 231/ Tehtaankatu 9-15/ tontit 194, 195, 196, 197; Asunto Oy Holra/ Valtakatu 4; Rannanlinna; Raumanlinna; Asunto osakeyhtiö Rauman Säästötalo; As Oy Rauman Tarvonsaarenpuisto 4; Asunto Oy Kanaalinkulma Oy, Kanaalinranta 7; Rauman kaupunginsairaala ja aluesairaala: F-rakennus (entinen kuumesairaala), Talouspalveluiden rakennus, P-rakennus (entinen hoitajien asuinrakennus), R1 Rauman päiväosasto (Entinen lääkärin asuinrakennus), R2 (entinen lääkärin asuinrakennus), T-rakennus (hygieniahoidon rakennus, entinen lääkärin asuinrakennus); Luostarinkatu 1; Lainio/Kaunisjärvenkatu 3; Luostarinkatu 1/ Kaunisjärvenkatu 1; Asunto Oy Rauman Eteläkatu 14; Kulmalankatu 9; Asunto Oy Eteläkatu 16; Asunto Oy Eteläkatu 18; Asunto Oy Naulankatu 9; Eteläkatu 20; Isopoikkikatu 36; Kulmalankatu 5; Naulankatu 10; Naulankatu 12; Naulankatu 14; Asunto Oy Onnennaala; Kulmalankatu 6; Turunkatu 5; Turunkatu 7; Eteläpitkäkatu 29; Alfredinkatu 5 ”Osmosen talo”; Rauman kaupunginteatteri; Rauman kulttuuri- ja vapaa-aikakeskus; Sepäntalo; Teatterin toimisto- ja pukuvuokraamorakennus; Karinkoulu; Suomen pelastusarmeijan säätiön omistama tontti; Asunto Oy Eteläkatu 6; Asunto Oy Rauman Mäkivahe 1; Aittakarinkatu 6;

B

Merkittävä rakennus. Tärkeä alueen kulttuurihistoriallisen luonteen ja ympäristön kannalta. Säilytettävä.

Kohteet:

Kontion leipomo; Kaupungintalon tontti: Tarvonsaaren koulu/ entinen vahtimestarin asunto; As Oy Rauman Yhdystorni; Länsi-Suomen Osuuspankki; Toivontalo/tontti 72; Asunto-osakeyhtiö Rauman Kalliokatu 12/ tontti 80; Valtakatu 6; Asunto-osakeyhtiö Kummeli; Asunto-osakeyhtiö Vilkku; Asunto-osakeyhtiö Rauman Tehtaankatu 3; Asunto Oy Rauman Kulmalankatu 10; Asunto Oy Naulankatu 22; Kiinteistö Oy Naula; Kulmalankatu 4; Naulankatu 20; Kainunkatu 4; Entinen osuusmeijerin tontti A/B; Mäkivahe 2 / Savilankatu 10 A/B; Aittakarinkatu 4; Nortamonkatu 11; Nortamonkatu 15;

C

Rakennus, jolla on merkitystä kaupunginosan historian ja/tai ympäristön kokonaisuuden kannalta. Säilyttäminen suotavaa

Kohteet:

Asunto-osakeyhtiö Rausama, Hallikatu 6; As Oy Rauman Nortamonkatu 26, Huoltoasema, Kokkilan palvelutalo, Aittakarinkatu 8, Laurila

Uusi/luokittelematon kohde

Rakennuksella ei itsessään ole erityisiä kulttuurihistoriallisia arvoja, eikä sen suojelua kaavallisoin keinoin pidetä välttämättömänä. Rakennukseen kohdistuvien muutosten vaikutukset ympäristöön on otettava huomioon.

Kohteet:

Rauman Lyseo, Pelastuslaitos, Rauman kaupunginsairaala: jätteenpolttolaitos; Kiinteistö Oy Rauman Osuuskauppa, Tavaratalo Sokos; Kiinteistö Oy Rauman Burger, Hesburger; Kiinteistö Oy Tarvontori

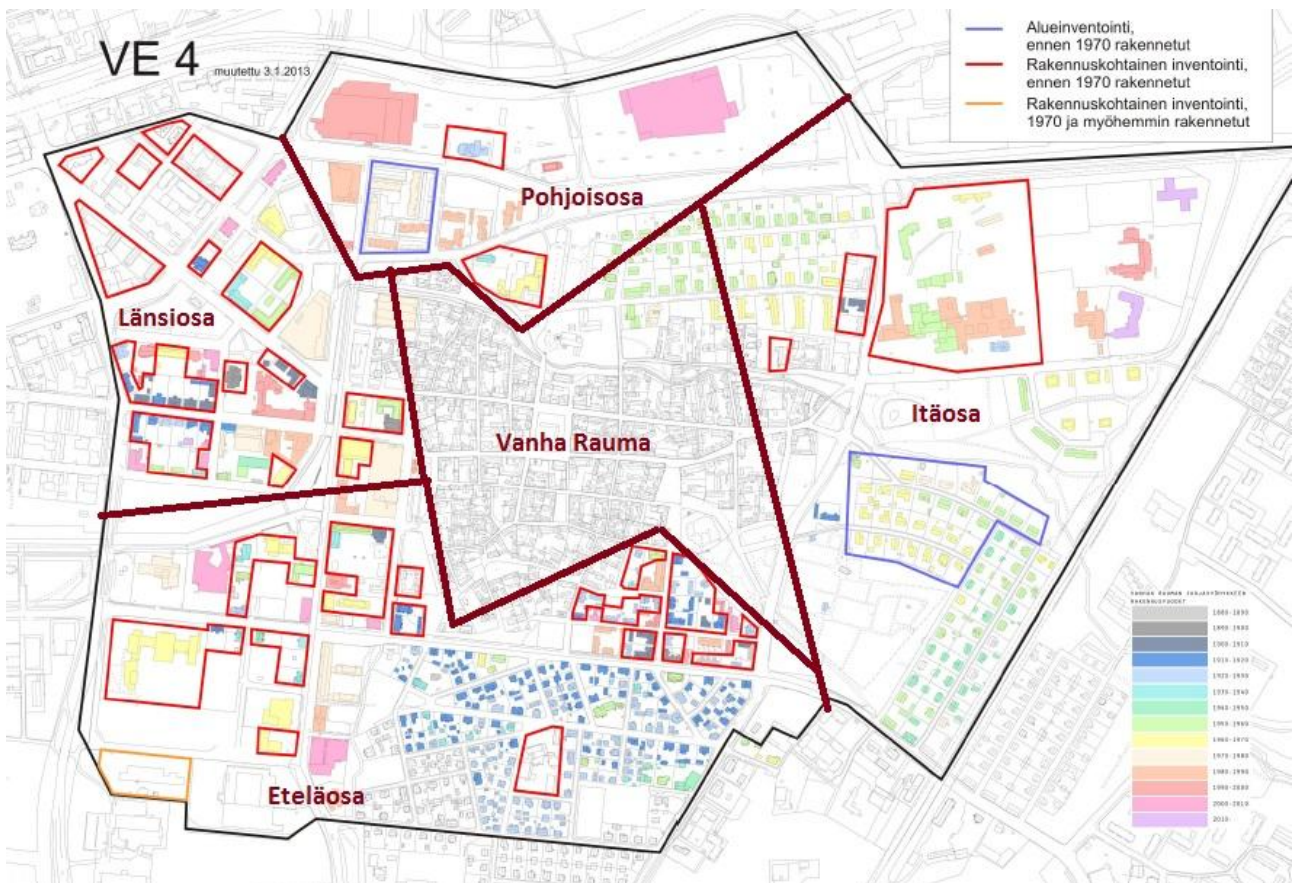
Arviointi kuvauksena

Aluetarkastelun kohteena olleet kaksi korttelialuetta arvioitiin kuvaamalla alueiden ominaisluonnetta, erityispiirteitä ja arvoja.

Kohteet:

Kortteli 86 (Tuulimyllykortteli), Korttelikokonaisuus 103, 104,110, 175

2. Inventointialue

Koko 140 hehtaarin laajuiselle maailmanperintökohteen suoja-alueelle jakautunutta, ajallisesti kerroksista ja rakennuskannaltaan heterogeenistä inventointialuetta on hankala hahmottaa kokonaisuutena. Alue on muodostunut eri aikoina laadittujen kaavojen pohjalta. Alueen ajallinen kerroksellisuus on selkeästi tunnistettavissa.

Alueen käsittelyn kannalta tarkoituksenmukaista onkin jakaa se useampaan alueeseen. Suurimmat aluekokonaisuudet muodostuivat eteläosassa sijaitsevasta Onnelan kaupunginosasta sekä länsiosan Kärppä- ja Susikortteleista sekä itäosassa sijaitsevasta Rauman aluesairaalan alueesta. Muut inventoinnin kohteiksi valitut alueet olivat pienempiä korttelin tai yksittäisen rakennuksen laajuisia.

Muita kohteita olivat rautatieaseman seutuun 1900-luvun taitteessa muodostunut teollisuusrakentamisen alue, korttelin 229 tuotantorakennukset, korttelin 9902 varastot ja Arvi Leikarin suunnittelema ruutukaavakortteli 231. Niiden lounaispuolella sijaitsevaan kortteliin 225 suunniteltiin 1930 - 1950-luvuilla kerrostaloalue. Alueeseen kuuluu lisäksi kortteli 227, johon 1930-luvulla rakennettiin suojeluskuntatalo Raumanlinnan, Pohjola-yhtiön toimisto- ja asuinrakennus sekä kaksi asuin- ja liikekerrostaloa.

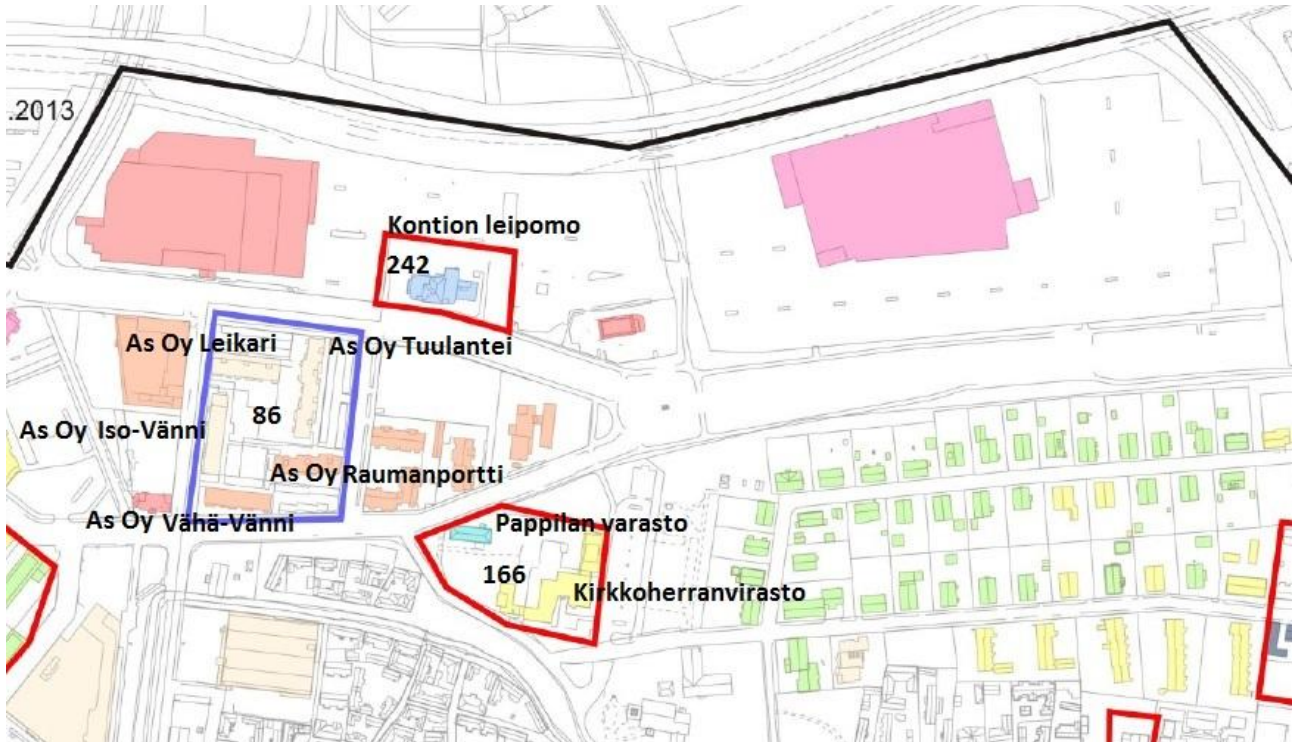
Suoja-alueen pohjoisosasta inventoitiin Kontion leipomo, Kirkkoherranvirasto sekä tuulimyllykorttelin 86 elementtikerrostalokokonaisuus 1970-luvulta. Sairaala-alueen lisäksi itäosassa sijaitsi kortteleista 103,104, 110 ja 175 muodostuva 1940 -1960-luvun omakotialue sekä kortteleiden 56 ja 70 vanhoja puutalopihoja.

Suoja-alueen eteläosasta inventoitiin Onnelan alue, joka liittyy jo vuonna 1882 laadittuun kaavaan, mutta toteutettiin vasta 1900-luvun alkuvuosina. Inventointikohteena oli myös keskellä Nummen aluetta sijaitseva entinen osuusmeijerin tontti sekä ”Osmosen talona” tunnettu Alfredinkatu 5:ssä sijaitseva kaupungin omistuksessa oleva tontti. Sen läheisyydessä sijaitsivat lisäksi Sepän talo, Teatterin toimisto- ja pukuvuokraamorakennus, Rauman kaupunginteatteri ja Rauman kulttuuri- ja vapaa-aikakeskus, jotka kaikki inventoitiin. Omana aluekokonaisuutenaan inventoitiin Karinkoulun ympäristön, johon koulun lisäksi kuului Suomen pelastusarmeijan säätiön omistuksessa oleva rakennus sekä neljän asunto-osakeyhtiön tonteilla sijaitsevat rakennukset, Asunto Oy Nortamonkatu 26, Asunto Oy Eteläkatu 6, As.Oy Rauman Mäkivahe 1 ja Mäkivahe 2/ Savilankatu 10.

Tarvonsaaren ja Sinisaaren alueen inventointikohteet sijoittuivat melko hajanaisesti alueen eri puolille eivätkä ne muodostaneet laajempaa ajallista kokonaisuutta. Kohteita olivat Rauman Lyseo, Pelastuslaitos sekä huoltoasema ja kolme asuintonttia.

3. Alueet ja kohteet

2.1. Suoja-alueen pohjoisosa

Kortteli 86

”Tuulimyllykortteli”

Arvoluokka: arviointi kuvauksena ilman arvoluokitusta

Rauman Nahkatehdas Oy:n entiseen kortteliin (ennen n:o 66) suunniteltiin 1970-luvun alussa aikansa lähiömäisiä elementtikerrostaloja. Ei ole tiedossa purettiinko vanha puutalokortteli niiden tieltä vai oliko alue jo tuolloin tyhjillään. Arkkitehti Aarno Heinin suunnittelema viiden kerrostalon tuulimyllykortteli toteutettiin kahdeksan vuoden aikana 1972-1980.

Asemapiirros vuodelta 1972 esittää Arkkitehtitoimisto Vahtera & Heinin suunnittelijan Aarno Heinin laatiman kokonaissuunnitelman rakennusten sijoittamiseksi tontille. Siihen viidestä asunto-osakeyhtiöstä on merkitty nimeltä As oy:t Leikari, Tuulantei ja Iso-Vänni. As oy:t Raumanportti ja Vähä-Vänni rakennettiin ja nimettiin vasta myöhemmin.

Vuonna 1972 Heino suunnitteli kortteliin sen ensimmäisen kerrostalon As Oy Leikarin sekä sen yhteyteen

autokatoksen. Piirustukset hyväksyttiin vuonna 1975. Asunto Oy Tuulantein rakennukset suunniteltiin vuonna 1973, As Oy Iso-Vännin asuinrakennukset vuonna 1979. Muita korttelin kerrostaloja matalampi kolmikerroksinen As Oy Vähä-Vänni sekä 7-kerroksinen Raumanportti rakennettiin Tallikedon varteen 1980. Rakennusten julkisivujen kunnostusta ja parvekelasituksia rakennuksiin on tehty Timo Itämiehen 1990-luvulla laatimien suunnitelman pohjalta. Kokonaisuuteen ei kuitenkaan ole tehty tyyliin vaikuttaneita uudisrakenteita tai muutoksia.

Alueen pohjoisosa oli vielä 1970-luvulla lähes rakentamaton ja kortteli sijoittuikin valmistumisensa aikoihin kaupunkialueen reunamille. Etelän puolella kortteli kuitenkin sijoittuu Vanhan Rauman välittömään tuntumaan ja on aikanaan merkittävästi vaikuttanut vanhankaupungin kaupunkikuvaan. Kokonaisuus edustaa aikansa kaupunkisuunnittelun ihanteita ja moderneja rakenteellisia ja tyyllisiä ratkaisuja. Tuulimyllyn lapojen muotoon sijoitettujen kerrostalojen eteen rakennettiin matalat, pitkät autokatokset. Kokonaisuudeksi suunnitellun ja alkuperäisen suunnitelman mukaan toteutetun tuulimyllykorttelin täydennysrakentaminen, osien korvaaminen, rakennuskorkeuksien muuttaminen tai käytön muutokset ovat sekä korttelikokonaisuuden, asumisviihtyvyyden että kaupunkikuvan kannalta vaativa tehtävä.

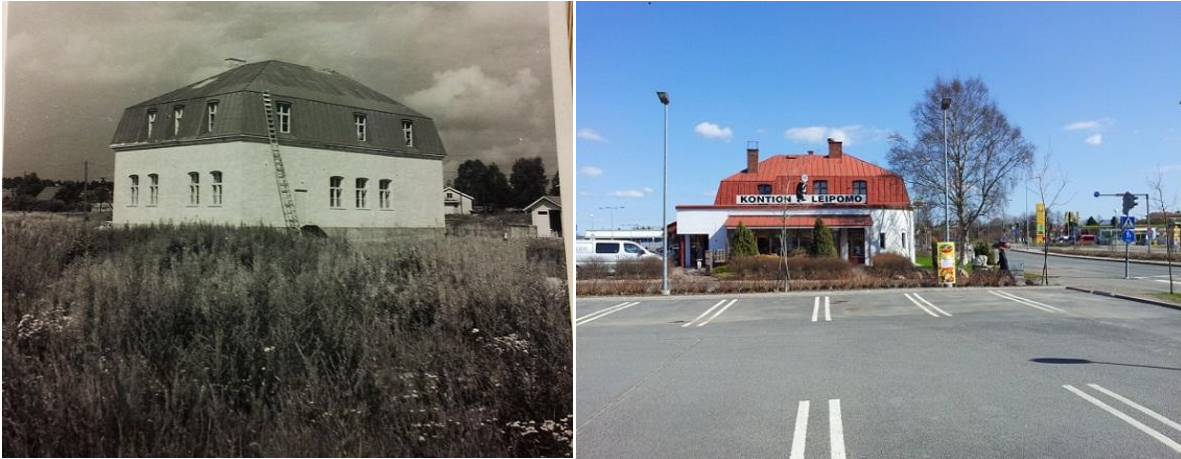

Kortteli 242

Kontion leipomo

Arvoluokka: B

Vanhan Rauman pohjoispuolelle, rakentamattoman peltomaan kylkeen 1920-luvulla rakennettu leipomo sijaitsee nykyisin liikenteen ja suuren market - alueen puristuksessa. Myös rakennus on joutunut merkittävien muutosten kohteeksi liiketoiminnan kehittämisen yhteydessä. 1970 -2000-luvun aikana. Vanha rakennus on edelleen erotettavissa omana kokonaisuutenaan ja on sijaintinsa vuoksi tärkeä maisemallinen elementti. Rakennuksen länsipäätyyn sekä itäpäätyyn lisätyt kulmista pyöristetyt siipirakennukset ovat sulautuneet osaksi rakennusta. Matala kahvilasiipi sijoittuu rakennuksen pohjoissivulle, sisäpihan puolelle. Rakennuksen suojana sen ympärillä on säilytetty vähän nurmikkoa, pieni puutarhavyöhyke ja pari lehtipuuta. Rakennuksella viheralueineen on kaupunkikuvallista merkitystä sekä rakennuksen vanhalla osalla elinkeinohistoriallista ja jonkin verran rakennushistoriallista arvoa.

Kontion leipomo 1900-luvun alkupuolella ja vuonna 2013

Kortteli 166

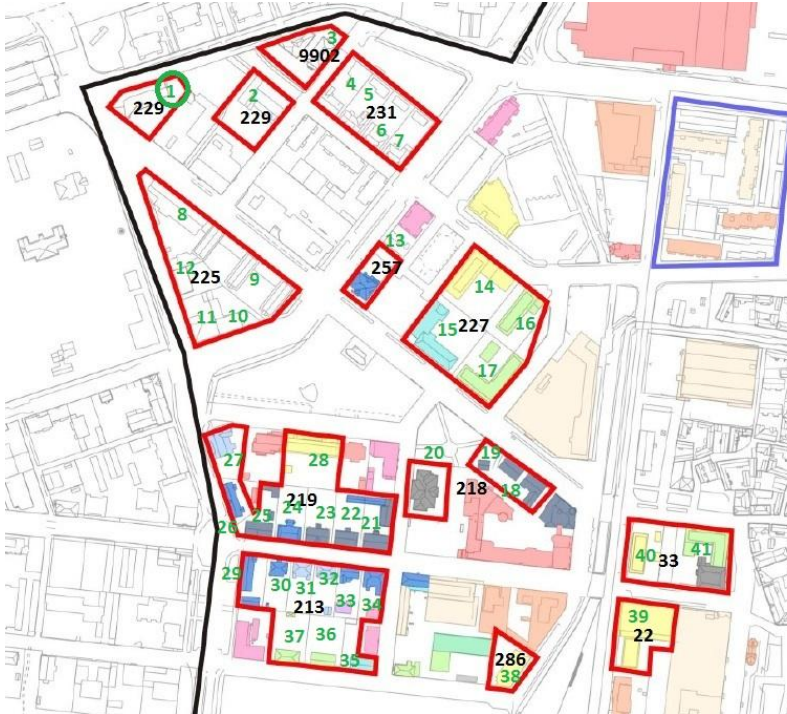
Kirkkoherranvirasto

Arvoluokka: A

Rauman vanhan pappilan paikalle 1960-luvun puolivälissä rakennetun kirkkoherranviraston suunnitteli arkkitehti Eero O. Kari. Kolmikerroksisesta asuin-, toimisto - ja liikekerrostalosta ja matalasta moniosaisesta siipirakennuksesta muodostuva kokonaisuus rakennettiin lähelle kirkkoa, mikä muutti ympäristöä aikanaan radikaalilla tavalla. Kirkkoherranviraston yhteyteen jätettiin Kaino Karin vuonna 1935 pappilalle suunnittelema klassistishenkinen varastorakennus. Virastorakennus on alkuperäisessä asussaan ja alue aikojen kuluessa sulautunut osaksi kirkon ympäristöä.

3.1. Suoja-alueen länsiosaa

1. Entinen Osuuskaupan leipomo
2. Entinen Satakunnan Kenkätehdas
3. Karjalankatu 8, Myllymäenkatu 1
4. Tehtaankatu 15, Myllymäenkatu 2
5. Tehtaankatu 13
6. Tehtaankatu 11
7. Tehtaankatu 9
8. Valtakatu 6
9. Asunto Oy Holra, Valtakatu 4
10. As Oy Vilkku, Satamakatu 1b
11. Rannanlinna
12. Asunto-osakeyhtiö Kummeli
13. Lönnströmin taidemuseo
14. As Oy Tarvonsaarenpuisto 4
15. Raumanlinna
16. As Oy Rauman Tehtaankatu 3
17. As Oy Rauman Säästötalo
18. Hattula ja Heinrichs
19. Vahtimestarin asunto
20. Tarvonsaaren koulu
21. Kalliokatu 3
22. Kalliokatu 5
23. As Oy Rauman Kalliokruunu
24. As Oy Rauman Kalliokruunu
25. Kalliokatu 11
26. As Oy Rauman Seminaarink.
27. Seurakunnan nuortentalo
28. As Oy Rausama
29. Kalliokatu 22
30. Kalliokatu 20
31. Kalliokatu 18
32. Kalliokatu 16
33. Kalliokatu 14
34. Kalliokatu 12
35. Toivontalo
36. Kanavakatu 17
37. Kanavakatu 15
38. As Oy Kanaalinkulma
39. L-S Osuuspankki
40. As Oy Rauman Yhdystorni
41. As Oy Rauman Oskaa

Kortteli 218

Kaupungintalon tontti

Nykyisen kaupungintalon tontilla sijaitsi ennen vuoden 1991 -1992 muutoksia useita pihapiirejä omilla tonteillaan. Tuolloin laaditun asemakaavamuutoksen seurauksena kaikki tontit yhdistettiin ja uuden tontin keskelle rakennettiin nykyinen kaupungintalo. Sen alta purettiin sähkölaitoksen rakennukset sekä muiden pihapiirien ulkorakennuksia. Rakennuksen pohjois- ja länsipuolelle jätettiin tonttien asuinrakennukset Hattula ja Heinrichs sekä Tarvonsaaren koulu ja siihen liittyvä vahtimestarin asunto. Vahtimestarin asunto kuitenkin siirrettiin kokonaisuena hieman kauemmaksi koulusta, sillä se sijaitsi uuden tielinjauksen paikalla. Uusi kaupungintalo yhdistettiin vanhaan yhdyskäytävällä.

Tontilta inventointiin nykyisin Tarvonsaaren kouluksi nimitetty entinen Rauman lyseo sekä Hattulan ja Heinrichsin rakennukset ja entinen koulun vahtimestarin asunto

Tarvonsaaren koulu

Arvoluokka: A

Tarvonsaaren kouluna nykyisin tunnettu koulurakennus sijaitsee monesta tontista muodostetun kaupungintalon tontilla. Kouluun sijoitettiin vuonna 1897 Raumalla vuonna 1893 toimintansa aloittanut "viisiluokkainen lyseo". Rakennuksen suunnitteli raumalainen August Helenius. Koulu siirtyi koulutoiminnan loputtua toimistokäyttöön sekä myöhemmin musiikkiopistoksi. Nykyisin siinä on opetustoimen ja kuvataidekoulun toimintoja.

Tarvonsaaren koulu/ entinen vahtimestarin asunto

Arvoluokka: B

Vuonna 1904 M. Huhtalan suunnitelman pohjalta rakennettu koulun vahtimestarin asunto siirrettiin nykyiselle paikalleen vuonna 1989. Rakennus edustaa tyyliään uusrenessanssia. Sen julkisivut on kunnostusten yhteydessä säilytetty alkuperäisinä. Sisätiloja on kunnostettu ja asunto muutettu toimistotiloiksi. Rakennus on kaupungin viranomaistoiminnan käytössä.

Hattula ja Heirichs

Arvoluokka: A

Kaksi ilmeisesti samana vuonna rakennettua uusrenessanssityylistä asuinrakennusta vuodelta 1903 -1904 on muutettu kaupungin virastoiksi jo 1940 -1950-luvulla. Suunnittelija oli H.A. Toivanen. Kummankin rakennuksen julkisivut on säilytetty rakennusajankohdan asussa. Rakennukset olivat alun perin yksityisomistuksessa, asuinkäytössä, mutta ovat jo kauan sitten siirtyneet kaupungin omistukseen ja käyttöön. Heinnrichs -nimellä kutsutussa pienemmässä rakennuksessa toimi 1930-luvulla Grundström & Heinnrichsin toimisto. Hattulassa eli L-mallisessa, vanhan kaupungintalon viereisessä rakennuksessa toimi vielä vuonna 1959 verotoimisto. Se kuitenkin siirtyi uuteen, Keijo Vallin suunnittelemaan

toimistorakennukseen Valtakadun varrelle joko samana tai viimeistään seuraavana vuonna. Sen jälkeen rakennukseen sijoitettiin kaupungin muita toimintoja.

Kortteli 33

As Oy Rauman Oska

Arvoluokka: A

Entinen Vanhan Rauman Kuurin tonttiin kuulunut alue sijaitsee vanhankaupungin laidalla tulliaidan (1627–1808/1809) linjauksen kohdalla. Arkkitehti I. Michailov suunnitteli tontille vuonna 1888 uusrenessanssityylisen rakennuksen, joka valmistui kaupungin rakennuttamana 1890. Seurahuoneen tiloissa on ollut ravintolan lisäksi monenlaista toimintaa, mm. 1910-luvulla elävienkuvienteatteri "Pallas" ja 1920–30-luvuilla Rauman näyttämön teatteriesityksiä. Vuosina 1919 -1932 raumalaiset tulivat tuntemaan Seurahuoneen myös "Kämpänä", jossa vuokralaisena oli Rauman suojeluskunta. Oltuaan välillä myymäläkäytössä, rakennus kunnostettiin uudelleen ravintolaksi 1976.

Seurahuoneen kanssa samaan rakennusryhmään kuuluivat 1892 valmistunut hotelli Kuninkaankadun ja Savilankadun kulmassa ja Kuninkaankadun varrella sijainnut talous- ja liikerakennus. Hotelli paloi 1931, ja talousrakennus purettiin 1955 asuinkerrostalon tieltä.

As Oy Rauman Yhdystorni

Arvoluokka: B

Vuonna 1960-1961 tamperelainen arkkitehti Jaakko Tähtinen suunnitteli tontille Rauman Yhdyspankin liike- ja asuinkerrostalon Nortamonkadun, Kauppakadun ja Kuninkaankadun varteen. Rakennuksen ulkoasua ei ole merkittävästi muutettu. Ikkunat on vaihdettu vuoden 1994 kunnostusten yhteydessä, jotka suunnitteli Rauman rakennussuunnittelu Oy. Lisäksi ulko-ovia on uudistettu. Sisätiloja on muutettu eri aikoina useaan otteeseen

Kortteli 22

Länsi – Suomen Osuuspankki

Arvoluokka: B

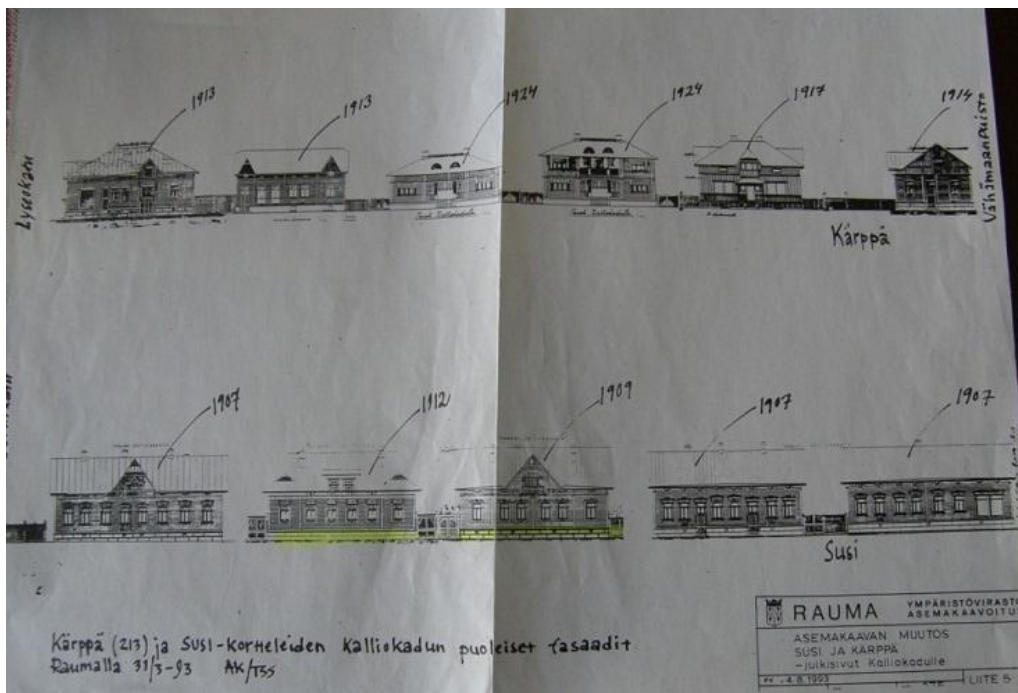
Rauman maaseudun osuuskassalle rakennettiin liikerakennus, jonka suunnitteli arkkitehti Veijo Martikainen vuonna 1963. Suunnitelmaan tehtiin muutoksia vuonna 1964, ja ne hyväksyttiin vuonna 1965. Rakennus muodostuu kaksi- ja yksikerroksisista liikesiivistä sekä 7-kerroksisesta asuinkerrostalosta. Kerrostalossa on nauhaikkunat ja sisennetyt nauhparvekkeet. Julkisivut on päällystetty marmorimosaiikkilevyillä ja matalat liikesiivet osittain tummansinisellä, lasitetulla klinkkerillä. Ikkunat on vaihdettu ja parvekkeet lasitettu. Rakennuksen alkuperäinen julkisivutyö ja osittain myös materiaalit on säilytetty.

Korttelit 213 ja 219

Kortteli 213 (Kärppä) muodostuu vuosien 1907 -1924 välisenä aikana rakennetuista Kalliokadun eteläreunalla sijaitsevista puutalotonteista sekä Kanavakadun (ent. Satamakatu) puoleisista tonteista, jotka on rakennettu 1930-luvun lopun 1950-luvun aikana. Kortteli 219 (Susi) muodostuu vuosien 1907 -1913 välisenä aikana rakennetuista Kalliokadun pohjoisreunalla ja Seminaarinkadun puolella sijaitsevista puutalotonteista sekä Seminaarinkadun ja Hallikadun kulmaukseen vuonna 1925 rakennetusta seurakunnan nuortentalosta. Hallikadun puolen puutalotontit on 1950 -2000-luvun aikana korvattu kerrostaloilla.

Kalliokadun varren ja Seminaarinkadun sekä Hallikadun kulmauksen tontit muodostavat vuonna 1993 suojeleusmakaavalla (sr3) suojellun puutalokokonaisuuden. Alueen pohjois- ja eteläreunan tonteille suojele ei yllä.

Vuonna 1993 laaditun suojeleusmakaavan liitteaineistoa. Suojeltujen rakennusten kalliokadun puoleiset julkisivut

Kortteli 213, Susi

Toivontalo, tontti 72

Arvoluokka: B

Pihapiiri sijaitsee Kärppä-nimisessä korttelissa Lyseokadun ja Kanavakadun kulmauksessa. Sen Kanavakadunpuoleinen rakennus on vuodelta 1939. Sen suunnitteli Kaino Kari asuinkerrostaloksi. Rakennus siirtyi viimeistään 1950-luvun alussa Rauman tuberkuloositoimiston käyttöön, vuonna 1988 Rauman kuvataidekoululle ja 1996 Suomen katulähetys yhdistykselle, jonka käytössä ja vuodesta 2002 omistuksessa se edelleen on. Yhdistys rakennutti toimintansa laajentuessa uudisrakennuksen, joka valmistui vuonna 2003. Pihapiirin rakennukset toimivat sekä päivätoimintakeskuksena että tukiasuntoina. Pihapiirissä on lisäksi vuonna 1946 rakennettu pulpettilapainen varasto-/autokatos alkuperäisessä asussaan. Lisäksi pihaan on 2000-luvulla tehty grillikatos. Pihassa kasvaa vanhoja omenapuita. Pihaan kuljetaan sekä Lyseokadun että Kanavakadun puoleisista porteista.

Kanavakatu 17, Tontti 73

Arvoluokka: A

Kanavankadun varrella sijaitsevalla tontilla on Kaino Karin vuonna 1955 suunnittelema kaksikerroksinen asuinkerrostalo alkuperäisessä käytössään ja asussaan. rankorunkoinen, roiskerapattu, pienkerrostalo on sekä ulkoisesti että porraskäytävän osalta alkuperäinen. Vain sisäpihan puolella olevan sisäänkäynnin ovi on vaihdettu viime aikoina. Sen sijaan tuuletusparveke näyttävine lasiovineen on alkuperäinen. Rakennus edustaa alueella tyypillistä 1950-luvun kerrostumaa. Tontin itäreunalle on merkitty rakennusoikeutta 2-kerroksiselle uudisrakennusosalle.

Kanavankatu 19, Tontti 74
Arvoluokka: A

Vuonna 1955 rakennetulla tontilla on Leo Lamminpään vuonna 1955 suunnittelema kaksikerroksinen, aumakattoinen pienkerrostalo. Kummassakin kerroksessa on kolme asuntoa, kellarissa varastoja ja autotalli. Rakennusta on kunnostettu maalaamalla ja vaihtamalla ikkunat sekä ulko-ovet.

Kalliokatu 22, Tontti 76

Arvoluokka: A

Vuonna 1914 rakennettu tontti sijaitsee Vähämaankadun (ent.Vähämaanpuisto) ja Kalliokadun kulmauksessa. Sen asuinrakennuksessa on piirteitä pääsoin vuosien 1917 ja 1953 muutoksista. Yleisilme on jugendhenkinen. Korttelin ainoa, perinteinen, vanhan kaupunkipihan ulkorakennus on vuodelta 1914 ja siihen on myöhemmin tehty autotalli.

Kalliokatu 20, Tontti 77

Arvoluokka: A

Amerikassa asunut merikapteeni Emil Ström rakennutti sieltä palattuaan tontille 77 amerikkalaistyyppisen, jugendhenkisen kaupunkihuvilan vuonna 1917. Suunnitelmat laati Arvi Leikari. Tontti siirtyi pian uudelle omistajalle ja 1930-luvun alkupuolella nykyiselle omistajasuvulle. Tontille rakennettiin lisäksi käymälä ja "lasten leikkihuone". Käymälä on edelleen jäljellä mutta leikkihuone on purettu huonokuntoisena. Huvila on julkisivultaan lähes alkuperäinen. Vain joitakin yksityiskohtia on muutettu vuosikymmenten aikana, tyyliin ja kulttuuriarvoihin muutokset eivät ole vaikuttaneet.

Sisätiloja on muutettu enemmän. Sisä - wc rakennettiin jo vuonna 1934, samoin keskuslämmitys. Ullakko rakennettiin vuosien 1926 ja 1951 aikana. Kellariin tehtiin saunan lisäksi tilat myös keskuslämmitysuunille. Nykyisin rakennus lämpiää kaukolämmöllä. Rakennuksessa on jäljellä kaksi kaakeliuunia 1930-luvulta, vanhat väliovet, ikkunat. Tilajako on pääosin alkuperäinen

Kalliokatu 18, Tontti 2

Arvoluokka: A

Vuonna 1924 Kaarlo Wirtasen suunnittelema, kaksikerroksinen paritalo on pohjakaavaltaan lähes neliönmuotoinen. Se on vuorattu yläosasta puupaanuiin, ensimmäisen kerroksen osalta vaakalaudoin. Ulkoasultaan rakennus yhdistelee eri aikakausien tyylejä, jugendia, 20-luvun tyylejä lunettimallisine kattolyhtyineen sekä uniikkeja ratkaisuja, mm. sisäänvedetty ovisyvennys erikoisine pylväikköineen ja parvekkeineen. Rakennusta on eri yhteyksissä kutsuttu myös "amerikkalaisvaikutteiseksi". Tontin omistajilla, rakennuttajilla/ suunnittelijalla onkin suullisen tiedon mukaan ollut sinne kytköksiä.

Kalliokatu 16, tontti 1

Arvoluokka: A

Tontti on osa 1900-luvun alkupuolella rakennettua Kalliokadun varren puutalokokonaisuutta. Kärppäkorttelin Kalliokadun puoleiset tontit on rakennettu vuosien 1913–1924 välisenä aikana. Tontin asuinrakennus on Kaarlo Wirtasen vuonna 1924 suunnittelema, ulkomaalaisvaikutteinen huvilamainen paritalo, jonka länsipuolelle Wirtanen suunnitteli samanlaisen huvilan, mutta myöhemmin suunnitteli siihen vielä toisen kerroksen. Tontin asuinrakennus on julkisivuiltaan lähes alkuperäinen. Alakerroksessa toimii antiikkiliike.

Kiinteistö Oy Rauman Kalliokatu 14, Tontti 79

Arvoluokka: A

Tontti on osa 1900-luvun alkupuolella rakennettua Kalliokadun varren puutalokokonaisuutta. Tontin vanha asuinrakennus on vuodelta 1913 ja sen suunnitteli John Sundqvist. Lisäksi puretun ulkorakennuksen paikalle on vuonna 2011 rakennettu kaksikerroksinen paritalo. Vuoden 1913 rakennuksessa toimi alusta lähtien kaksi liikettä, pyykkitupa myymälöineen sekä maitokauppa. Vuonna 1983 asuinkäytössä ollut toinen pääty muutettiin toimistoiksi. Toinen pääty jäi edelleen liikekäyttöön. Vuonna 1999 toimistot muutettiin asunnoiksi. Liikkeen näyteikkunat muutettiin asunonikkunoiksi. Sisäpihan puolella sisäänkäyntejä ja

portaikkoa laajennettiin. Rakennuksen kadunpuoleinen julkisivu on vuoden 1913 asussa, Kaksi vuonna 1938 suurennettua liikkeen ikkunaa entistetty asunnon ikkunoiksi.

Asunto-osakeyhtiö Rauman Kalliokatu 12, tontti 80

Arvoluokka: B

Susikorttelissa sijaitseva vuonna 1913 rakennettu tontti 80 muodostuu sen alkuperäisestä asuinrakennuksesta että vuonna 1999 puretun ulkorakennuksen paikalle rakennetusta uudesta asuinrakennuksesta. Tontilla oli liiketoimintaa 1900-luvun alkupuolelta ainakin vuosisadan puoliväliin. Vuonna 1999 rakennus kunnostettiin ja entistettiin asuinkäyttöön. Liikehistoria hävitettiin. Julkisivut uudistettiin alkuperäistä mallia mukailleen. Ullakkokerros jätettiin alkuperäiseksi. Kaaveleiden ikkunat kuitenkin uudistettiin. Ulkorakennuksen paikalle on rakennettu uudisrakennus.

Kortteli 219, Kärppä

Kalliokatu 3, tontti 123

Arvoluokka: A

Tontilla on kaksi Leonard Ahdin suunnittelemaa asuinrakennusta, joista Kalliokadun varren rakennus on vuodelta 1907. Rakennus on säilyttänyt jugendtyylisen ulkoasunsa. Siihen on 1950-l1970-luvulla tehty muutoksia, kuten näyteikkunoita ja uusittu sisäänkäyntejä. Rakennuksessa toimi radioliike vuodesta 1956 vuoteen 2011. Lyseokadun varren asuinrakennus on vuodelta 1908. Se oli pitkään osittain toimistona, osittain asuntona, mutta kunnostettiin kokonaan asuinkäyttöön vuonna 2010. Julkisivuja ei ole muutettu. Pitkä ulkorakennus on vuodelta 1908. Se muutettiin autotalleiksi vuonna 1961, kun toiseen rakennuksista perustettiin autokoulu.

Kalliokatu 5, tontti 124

Arvoluokka: A

Tontti on osa 1900-luvun alkupuolella rakennettua Kalliokadun varren puutalokokonaisuutta. Susi-korttelin Kalliokadun puoleiset tontit rakennettiin vuosien 1907-1913 välisenä aikana. Tontin 124 rakennukset suunnitteli Leonard Ahti samanaikaisesti viereisen tontin 123 rakennusten kanssa. Ne olivat saman omistajan hallussa todennäköisesti vuoteen 1931, jolloin tontti 124 on muutospiirustukseen merkitty omaksi kokonaisuudekseen, eivätkä viereisen tontin rakennukset enää esiinny asemapiirroksessa.

Asunto Oy Rauman Kalliokruunu, Kalliokatu 7, tontti 125

Arvoluokka: A

Tontti on osa 1900-luvun alkuvuosina Kalliokadun varteen rakennettua puutalokokonaisuutta, jonka suunnittelija on Leonard Ahti. Tontilla on vuonna 1909 valmistunut asuinrakennus kadunpuoleisilta julkisivuiltaan pääosin alkuperäinen. Ikkunat uudistettu vanhan mallin mukaan, listoitus vanha. Sisäpihan puolella muutoksia tehty enemmän, mm. 1900-luvun alkupuolella sekä 2000-luvulla. Meneillään on kuistin kunnostus. Tontin muut rakennukset on purettu.

Asunto Oy Rauman Kalliokruunu, Kalliokatu 9, tontti 126

Arvoluokka: A

Tontti on osa 1900-luvun alkupuolella rakennettua Kalliokadun varren puutalokokonaisuutta. Susi-korttelin Kalliokadun puoleiset tontit rakennettiin vuosien 1907-1913 välisenä aikana. Tontin 126 uusrenessanssi-1920-luvun muutosten aikaisia tyylejä yhdistelevä, mutta pääosin jugendtyylisen asuinrakennus valmistui vuonna 1912. Sen suunnitteli Leonard Ahti. Tontti on ollut alusta lähtien yhteydessä viereiseen tonttiin n:o 125, ja niillä on edelleen yhteinen pihapiiri. Tontin 125 rakennukset valmistuivat vuonna 1909.

Kalliokatu 11, tontti 127

Arvoluokka: A

Susi-korttelin tontilla 127 sijaitsee Leonard Ahdin vuonna 1907 suunnittelema asuinrakennus. Tontista erotettiin joko samana vuonna tai vähän myöhemmin viereinen tontti 128. Asuinrakennusta on kunnostettu eri aikoina, sisäpihan puolella on tehty suurempia muutoksia. Kadunpuoleiset julkisivut ovat pääosin alkuperäisessä tyyliässä. T-ikkunat uusittu vanhan mallin mukaan.

Asunto Oy Rauman Seminaarinkatu 10, tontti 128

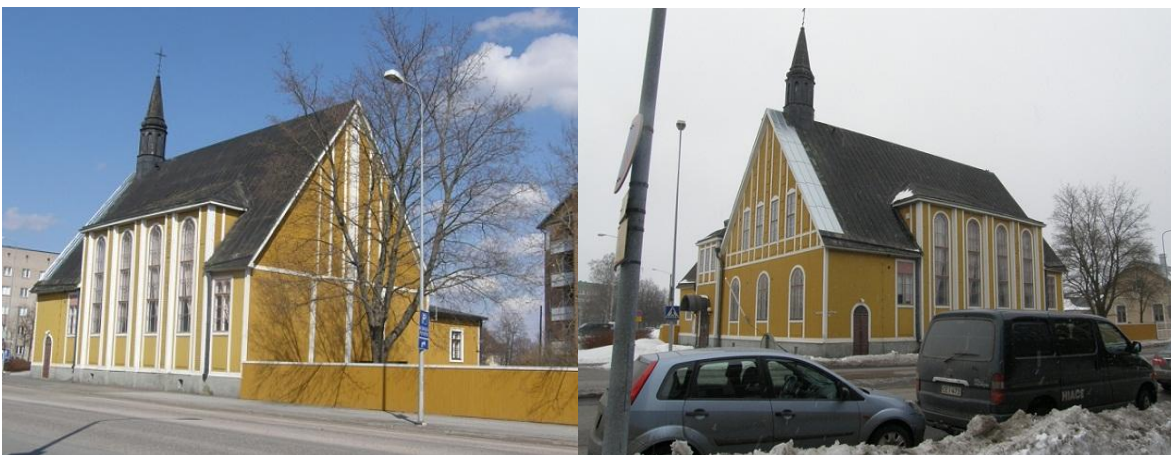
Arvoluokka: A

Tontti on osa 1900-luvun alkupuolella rakennettua Kalliokadun ja Seminaarinkadun varteen muotoutunutta puutalokokonaisuutta. Susi-korttelin Kalliokadun puoleiset tontit rakennettiin vuosien 1907–1913 välisenä aikana. 1910-luvun tietämillä tai sitä ennen tontista 127 erotetun tontin rakennukset suunnitteli Leonard Ahti. Ne lienee rakennettu samoihin aikoihin tontin 127 rakennusten kanssa. Jugendtyylistä asuinrakennusta on kunnostettu useaan otteeseen, viimeksi vuonna 1993, jolloin kaikki julkisivut uudistettiin. Kadunpuoli on vanhan tyylinen, sisäpihan puolella on tehty enemmän muutoksia.

Seurakunnan nuortentalo, Hallikatu12, Seminaarinkatu 8, tontti 129
Arvoluokka: A

1920-luvulla rakennettu Ilmari Launiksen suunnittelema kirkkomainen seurakunnan nuortentalo on edelleen seurakunnan käytössä. Siinä on satulakatto, jossa on kirkontornia muistuttava torni. Hallikadun puoleisen lappeen reunasta nousee toinen, jugendhenkinen, kaarevalappeinen torni. Seminaarinkadun puolella on ulonne, jonka korkeista kaari-ikkunoista muodostuu ikkunaseinä juhlasalin kohdalla. Molemmin puolin julkisivua on sisäänkäynnit, joissa on alkuperäiset peilipariovet. Hallikadun puolella ovi katoksineen on vaihdettu uuteen 1991 kunnostusten aikana. Myös sisäpihan puolella on tehty uudistuksia, mm. uusittu kuisti samassa yhteydessä. Rakennus on muuten alkuperäisessä asussa. Sisätiloissa on tehty muutoksia ja uudistuksia vuosina 1974 ja 1991.

**Asunto-osakeyhtiö Rausama, Hallikatu 6, totti 3
Arvoluokka: C**

1950-luvulla asuin- ja liikekerrostaloksi rakennettu rakennus kiinnittyy viereisten tonttien kerrostaloihin. Kerrostalot Susi-korttelissa edustavat korttelin toisen polven rakennuskulttuuria ja muodostaa oman kokonaisuutensa korttelin sisälle.

Kortteli 257

Lönströmin taidemuseo

Arvoluokka: A

Tontti on muodostettu vuoden 1922 asemakaavassa nimellä Hirvi esiintyvään kortteliin vuonna 1912. Vanhassa Raumassa Rännärin tontilla liikettä 1880 - luvulta pitäneen Ivan Soffronoffin poika Vladimir rakennutti tontille aikansa eurooppalaista huvilarakennustyyliä mukailevan asuinrakennuksen. Sen suunnitteli Onni von Zansen. 1920 - luvulla kaupungintalon tornista otetussa valokuvassa Soffronoffille rakennettua huvilaa ympäröi pelto. Sen itäpuolella sijaitsee puutaloalue ja Rautatien läheisyyteen on jo muodostunut teollisuutta sekä asuinalueita.

Huvila rakennettiin vuonna 1912 ja nykyisin jo purettu hirsirunkoinen, Arvi Leikarin suunnittelema ulkorakennus vuonna 1914. Tilirunkoinen sellirakennus rakennettiin vuosien 1921 - 1922 aikana suojeluskunnan tai sitä seuranneen kaupunginvankilan käyttöön. Sen pohjoispäättyyn tehtiin jatko-osa vuonna 1931. Saattaa olla, että siihen yhdistettiin 1914 rakennettu pienempi rakennus tai sitten se oli purettu paikalta ja tilalle tehtiin kokonaan uusi rakennus. Vuosien 1972 - 1992 välisenä aikana, todennäköisesti Luoteisväylän rakentamisen yhteydessä, jatko-osa purettiin.

V. 1914 Soffronoff muutti talon hotelliksi, joka myöhemmin toimi nimellä Hotel Rauma. Vuodesta 1920 tontin rakennukset siirtyivät Rauman suojeluskunnan käyttöön siihen asti kunnes viereinen Raumanlinna valmistui. Huvilarakennus siirtyi 1920 - luvun taitteessa Rauman ikkunalasitehtaan omistukseen, joka sijoitti sinne poliisilaitoksen ja raastuvanoikeuden. Vuosina 1914 - 1922 rakennetuissa piharakennuksissa toimi kaupunginvankila.

Koko tontti siirtyi myöhemmin Rauman kaupungille, joka kunnosti huvilarakennukseen poliisilaitoksen toimistotilat. Putkat ja tutkintavankila selleineen säilytettiin piharakennuksissa. Niissä oli myös vangivartijoiden taukotilat. Vuonna 1992 poliisilaitos siirtyi uuteen valtion virastotaloon. Teresa ja Rafael Lönströmin Saatiö osti tontin itselleen Rauman kaupungilta. Rakennukset kunnostettiin samana vuonna arkkitehti Markus Bernoullin suunnitelman pohjalta taidemuseon käyttöön toimi- ja näyttelytiloiksi. Korjaukset tehtiin vanhaa säilyttäen, mm. huonejakoja pyrittiin palauttamaan ennalleen.

Tarkkaa tietoa huvilarakennuksen alkuperäisestä tilajaosta ei joidenkin huoneiden osalta ole, mm. toisen kerroksen keskelle piirustuksissa esitetty makuuhuone on saatettu jättää toteuttamatta piirustusten mukaisella tavalla. Museon toimintaa varten rakennukseen tehtiin uudisrakenteeksi hissitorni. Myös sisäpihan sisäänkäynti portaikkoineen uudistettiin.

Valtakadun ja Luoteisväylän puoleiset julkisivut ovat suurelta osin alkuperäisiä, lukuun ottamatta myöhemmin tehtyä rappausta. Reliefikoristeet ovat alkuperäisiä, samoin parveke, ikkunat ja sisäänkäynti. Raumanlinnan puoleisella julkisivulla on vanhan sisäänkäynnin paikalla v. 1993 tehty vanhaa muistuttava ikkuna. Sisäpihalla on vanhaan julkisivuun v. 1993 lisätty kaiteita sekä korkea hissitorni ja sen viereen ulos tavarahissi ja ovi rakennukseen.

Tontin itäreunalla on todennäköisesti kahdessa eri vaiheessa rakennettu piharakennus, joka toimii sekä vuokra-asuntona, näyttelytilana että museon varasto- ja toimitilana. Rakennuksen julkisivussa on sekä

vanhoja piirteitä että v. 1993 tehtyjä muutoksia. Sellien ikkunoiden alkuperäinen osa on käsittänyt vain nykyisten ikkunoiden yläruudun. Tonttia ympäröi v. 1993 vanhaa aitaa mukailleen tehty uusi betoninen umpiainen, jonka yläosaa kiertää rimakoriste. Porttiin Valtakadun puolella on upotettu lasitettu ilmoitustauluja.

Kortteli 229

Entinen Osuuskaupan leipomo, Valtakatu 17

Arvoluokka: A

Tontti on osa nimellä Kameli kutsuttua korttelia, johon rakennettiin useita teollisuusrakennuksia samoihin aikoihin 1900 - luvun taitteessa. Samassa korttelissa sijaitsee myös alun perin Rauman puunjalostus Oy:n käyttöön mutta myöhemmin Satakunnan Kenkätehdas Oy:lle siirtynyt tehdasrakennus. Alueeseen yhdistyy myös itäpuolella sijaitseva kortteli 9902, jossa sijaitsee kaksi Kaarlo Wirtasen 1924 suunnittelemaa teollisuusvarastoa.

Entisen Rauman Osuuskaupan leipomorakennuksen lisäksi tontille rakennettiin vuonna 1913 ulkorakennus, jossa oli yksi asunto, sikala ja huussi. Rakennus on purettu. Kaino Kari suunnitteli vuonna 1953 tontille Valtakadun varteen kioskin. Rakennuksen julkisivua muutettiin vuonna 1959. Rakennus on myöhemmin purettu. Rakennuksen paikalle on myöhemmin tehty oleskelutila, joka jatkuu koko tontin sivun mittaisena kiinni leipomorakennukseen. Tontti siirtyi 1969 Osuusliike Keulan omistukseen ja alakertaan avattiin elintarvikemyymälä. Rakennusta kunnostettiin vuonna 1978, kun se muutettiin Osuusliike Keulan leipomon tiloiksi. Vuonna 1982 rakennuksesta tehtiin maalarinverstas. Nykyisin rakennus on postimyyntiliike Kouluelektroniikka Oy:n omistuksessa liike- ja asuinkäytössä.

Satakunnan kenkätehdas

Arvoluokka: A

Entisellä kenkätehtaan tontilla on jäljellä tehdasrakennus. Julkisivuiltaan pääosin alkuperäisenä säilyneen punatiilisen teollisuusrakennuksen suunnitteli Walter Thomé vuonna 1910. Punatiilirunkoisen ja -pintaisen, vuonna 1910 rakennetun teollisuusrakennuksen ulkoasu on säilyttänyt pääosin alkuperäisen asunsa. Sen päädyissä on korkeat hammaslistakoristeet, jotka ovat tyypillisiä aikakauden teollisuusrakentamisessa. Pieniruutuiset ikkunat ovat yläosasta kaarevaksi tiiliholvatut ja niiden yllä on valkoiseksi maalattu tuki. Tehtaankadun puoleinen pitkä sivu on alkuperäisessä asussa. Pohjoispäädyssä on siipi, jonka ensimmäinen kerros on alkuperäinen ja toinen kerros vuodelta 1963. Sisäpihan puolella on 1980 - luvun taitteessa tehty, peltillä katettu lastauslaituri.

Kortteli 9902, Karjalankatu 8, Myllymäenkatu 1

Rakennukset 1 ja 2

Arvoluokka: A

Alun perin tontille suunniteltiin kahden varistorakennuksen lisäksi kolme asuinrakennusta. Kaikkien rakentamisesta ei ole varmuutta. Maren Nielsenin mukaan Karjalankadun ja Myllymäenkadun kulmassa oli asuinrakennus joka on purettu mahdollisesti vuonna 1949. Tehtaankadun varteeseen suunnitellut asuinrakennukset sen sijaan saattoivat jäädä rakentamatta. Suunnitelmassa esitetyt rakennukset ovat näyttäviä ja varistorakennukset muistuttavat tyyliltään niitä.

Suuret varistorakennukset ovat toimineet liikkeiden varastoina. Toisen rakennuksen päädyssä lukee edelleen Rauman rauta, mutta rakennus toimii kirpputorina ja viereinen myymälän varastona. Nykyisin rakennukset kuuluvat kahdelle eri omistajalle.

Kortteli 231

Vuonna 1896 Idströmin laatiman ruutukaavakaupungin ajatusta edustava kortteli 231 muodostuu neljästä asuintontista. Kortteli on osa rautatien läheisyyteen muodostuneen teollisuusympäristön kulttuurihistoriallisesti arvokasta miljöötä, johon kuuluvat korttelin 229 entinen Satakunnan kenkätehdas ja entinen Osuuskaupan leipomo sekä korttelin 9902 makasiinirakennukset, jotka suunnitteli Kaarlo Wirtanen 1920-luvulla. Korttelin 231 kullakin tonteilla on vanha asuinrakennus ja ulkorakennus. Lisäksi kahdella tontilla on vanha kaivokoppi. Asuinrakennuksissa on kerroksisuutta 1900-luvun alusta 1920-1950-luvulle. Pihat muodostavat hyvin säilyneen kokonaisuuden. Myös pihakasvillisuus on vanhaa, muun muassa

vanhoja omenapuita sekä luonnontilaista nurmikkoa. Korttelin länsipuolelta purettiin 1900-luvun lopulla vuosisadan alkupuolella korttelin 231 jälkeen rakennettuja puutalopihoja, muun muassa entinen seurojentalo Sointula, minkä jälkeen korttelin eteen muodostui avoin kenttä. Alue oli tässä asussa vuonna 2000 Sirkka Köyken laatiman selvityksen aikaan. Tämän jälkeen kaupunkikuvassa on tapahtunut merkittävä muutos, kun puutalojen paikalle on muodostunut asuinkerrostaloalue

Tontti 194

Arvoluokka: A

Idströmin vuonna 1896 laatimaa ruutukaavaa noudattavan korttelin itäisin pihapiiri muodostuu vuosina 1900-1902 rakennetuista uusrenessanssihenkisestä asuinrakennuksesta sekä ulkorakennuksesta. Asuinrakennuksen alkuperäinen tyyli on edelleen nähtävissä, ajallisia kerrostumia 1900-luvun puolivälin tietämiltä. Ulkorakennus on pääosin alkuperäisessä asussa. Piha yhdistyy naapuritontin pihaan. Puutarhassa kasvaa vanhoja omenapuita.

Tontti 195

Arvoluokka: A

Idströmin vuonna 1896 laatimaa ruutukaavaa noudattavan korttelin pihapiiri muodostuu 1900-1902 rakennetuista uusrenessanssityylisestä asuinrakennuksesta sekä samalta ajalta peräisin olevasta ulkorakennuksesta. Asuinrakennus kadun puolelta pääosin alkuperäinen, sisäpihan puolella tehty vähän kunnostusta. Pihassa on mahdollisesti samoihin aikoihin rakennettu kaivo, jonka kaivokoppi säilynyt. Piha on yhteinen naapuritontin 194 kanssa. Puutarhassa kasvaa vanhoja omenapuita.

Tontti 196

Arvoluokka: A

Idströmin vuonna 1896 laatimaa ruutukaavaa noudattavan korttelin pihapiiri muodostuu 1900-1902 rakennetuista uusrenessanssityylisestä asuinrakennuksesta sekä samalta ajalta peräisin olevasta ulkorakennuksesta. Asuinrakennuksen kadun puoleisessa julkisivussa kerroksisuutta, ullakkokerroksessa muutoksia 1920-1930-luvulta, lappeen kaaveli on muutettu leveäksi pulpettilappeiseksi ja ikkunat vaihdettu samaan aikaan. Muuten julkisivu on alkuperäinen. Sisäpihan puolelle on lisätty portaita ja sisäänkäyntejä sekä vaihdettu ikkunoita 1900-luvun puolivälin paikkeilla. Pihassa on myös mahdollisesti samoihin aikoihin rakennettu kaivo, jonka kaivokoppi on säilynyt.

Tontti 197

Arvoluokka: A

Idströmin vuonna 1896 laatimaa ruutukaavaa noudattavan korttelin pihapiiri muodostuu 1900-1902 rakennetuista uusrenessanssityylisestä asuinrakennuksesta sekä samalta ajalta peräisin olevasta talusrakennuksesta.

Uusrenessanssityylinen asuinrakennus on perustettu korkealle luonnonkivisokkelille. Tehtaankadunpuoleinen julkisivu on alkuperäinen, vuorauksena on uusrenessanssilauhoitus, T-ikkunat, kaaveleissa vinoruutuinen ikkuna, lappeen alla konsolit. Sisäpihan puolella on 1900-luvun puolivälin paikkeilla tehtyjä muutoksia, ullakkokerros on korotettu ja julkisivu muutettu kaksikerroksiseksi, ikkunoita ja ulko-ovet vaihdettu tuolloin, julkisivulauhoitus on 1950-luvun henkinen.

Tontin eteläosassa sijaitsee 1900-luvun alkuvuosina rakennettu pulpettilappeinen, tiilirunkoinen, betonivuorattu talusrakennus huonokuntoisena.

Pihaa rajaa aita naapurintontin puolelta. Tehtaankadun puolella on portti. Myllymäenkadun puolella ei ole aitaa, sisäänkäynti pihaan on avoin ilman porttia.

Kortteli 225

Holra Oy

Arvoluokka: A

Valtakadun varrella oli vielä 1940-luvun lopulla puutalopihoja, rakentamattomia alueita ja kadunvarren yleisilme toinen kuin nykyisin. Sirkka Köykan mukaan 1900-luvun taitteessa alkanut kivikaupunkirakentaminen käynnistyi Raumalla joitakin 1900-luvun rakennuksia lukuun ottamatta kunnolla vasta 1950 - 1960-luvuilla (Köykkä 2000, 46 -47) Kortteli 225:een rakennettiin vuonna 1936 arkkitehti Väinö Vähäkallion suunnittelema funktionalistinen asuin- ja liikekerrostalo Rannanlinna. Tämän jälkeen kesti lähes 15 vuotta ennen kuin korttelin seuraava rakennus rakennettiin. Vuonna 1949 arkkitehti Antero Pernaja (1902 -1985) suunnitteli Holming Oy:lle kerrostalokokonaisuuden Asunto osakeyhtiö Holran, joka muodostui kahdesta kuusikerroksisesta lamellikerrostalosta ja ne yhdistävistä matalista yhdysosista. Rakennusta on kunnostettu ja ikkunat, parvekkeet sekä portaikkojen ja liikehuoneistojen ovet on uusittu 1990 - 2000-luvulla

Ylhäällä vasemmalla rakennus vuonna 2013 ja oikeanpuoleisessa kuvassa valmistumisensa jälkeen 1950-luvun taitteessa. Alhaalla vasemmalla rakennustyömaa Valtakadun varrella. Oikealla yksi asunnoista 1950-luvulla. (Rauman museo)

Valtaku 6

Arvoluokka: B

Porilainen arkkitehti Keijo Valli suunnitteli Pernajan suunnitteleminen kerrostalojen jatkeeksi vuonna 1958 kaupungin virastotalon. Kuusikerroksinen rakennus tehtiin mukailien Pernajan suunnitelmia. Noin kymmenen vuotta myöhemmin rakennettu virastorakennus edustaa kuitenkin nauhamaisuutta tavoittelevine julkisivuineen jo 1960-luvun taitteen tyyliä. Vallin suunnittelema rakennus täydensi korttelin itäsivun rakennuskokonaisuuden koko korttelin pituiseksi. Rakennus suunniteltiin alusta lähtien virastoksi. Alun perin rakennuksessa oli veropiirin, postin, puhelinlaitoksen, tuomiokunnan ja sotilaspiirin tiloja sekä poliisilaitos. Vuoden 2013 alusta kerrostalorakennus siirtyi kokonaisuudessaan verotoimiston käyttöön. Matalaan siipeen on sijoitettu TE -keskuksen sekä Multiprintin toimitilat.

Asunto-osakeyhtiö Kummeli
Arvoluokka: B

Turkulaiset arkkitehdit Pekka Pitkänen ja Olli Vahtera suunnittelivat vuonna 1958 -1959 kortteli 225:een kaksi samantyyppistä kerrostaloa, joista Asunto osakeyhtiö Vilkku sijaitsee Satamakadun ja Asunto osakeyhtiö Kummeli Seminaarinkadun varrella. Suunnitelmat tilasi ja rakennukset rakennutti niiden omistajana tuolloin ollut Holming Oy. Kumpikin rakennus muistuttaa piirteiltään suunnittelijoiden 1960-luvulla suunnittelema lähiörakennuksia.

Seminaarinkadun puoleisella Asunto - osakeyhtiö Kummelin tontilla oleva asuinkerrostalo on vuodelta 1959. Siinä on kuusi kerrosta ja keskellä yksi porraskäytävä. Pulpettilappeinen rakennus on rapattu. Ikkunat sijoittuvat julkisivuihin nauhamaisesti, sokkelissa on betoniritilä ja vaaleankeltaista klinkkeriä. Julkisivuissa on ajalle tyypillisiä yksityiskohtia. Rakennusta on muutettu julkisivuista vain vähän. Parvekelasitus on lisätty 1900-luvun 2000- luvun taitteessa.

Asunto-osakeyhtiö Vilku

Arvoluokka: B

Väinö Vähäkallion suunnittelemaan vuonna 1936 rakennettuun asuin- ja liikerakennukseen kiinni rakennettiin vuonna 1958 Olli Vahteran ja Pekka Pitkäsen suunnittelema asuin- ja liikerakennus, Asunto-osakeyhtiö Vilku. Vuonna 2008 rakennuksen julkisivuja, kattoa ja ovia sekä ikkunoita kunnostettiin. Alkuperäinen ilme säilytettiin. Tontti on viimeiseksi kortteliin 225 rakennettu kerrostalo ja kaupunkikuvallisesti tärkeä osa kokonaisuutta.

Rannanlinna

Arvoluokka: A

Väinö Vähäkallion suunnittelema Rannanlinnan v. 1936 valmistunut funktionalistinen asuin- ja liikerakennus on vuorattu betonirappauksella. Rakennus on kaupungin ensimmäinen kerrostalo ja samalla ensimmäinen hissillinen rakennus Raumalla. Rakennus on tyyliinsä tärkeimpiä edustajia paikkakunnalla. Se on julkisivuiltaan pääsääntöisesti alkuperäisasussaan. Sisätiloihin on tehty muutoksia eri aikoina. Myös alkuperäisyyttä on jäljellä. Rakennukseen kiinni rakennettiin 1950-luvulla samankorkuinen, oman aikansa tyyliä edustava kerrostalo, jonka suunnittelivat turkulaiset arkkitehdit Pekka Pitkänen ja Olli Vahtera. Rakennus muodostaa erillisen kiinteistön/ taloyhtiön.

Kortteli 227

Raumanlinna Arvoluokka: A

Tontti oli vielä 1920 - luvulla Valtakadulta otetun valokuvan mukaan rakentamatonta peltomaata. Vuonna 1931 siihen rakennettiin Erkki Huttusen suunnittelema suojeluskuntatalo. Rauman suojeluskunta sijaitsi siihen asti tilapäisissä oloissa, mm. 1920 - luvun taitteesta lähtien tontin pohjoispuolella sijaitsevassa Soffronoffin huvilassa, jossa nykyisin toimii Lönnström säätiön taidemuseo. Lisäksi suojeluskunta sijaitsi 1930-luvun alussa kaupungin seurahuoneella Savilankadun varrella.

Suojeluskunnat lakkautettiin vuonna 1944 säädettyjen rauhanehtoien nojalla yhdessä Akateemisen Karjalaseuran, Lotta Svärd-järjestön ja Aseveljien liiton kanssa. Ilmeisesti Rauman suojeluskuntatalokin näihin aikoihin siirtyi uuteen käyttöön. Rakennukseen jäi kuitenkin "ikimuistoinen nautintaoikeus" perustetulle Rauman reserviupseerikerho ry:lle, jolla on oma kabinetti rakennuksen toisessa kerroksessa. Tontti siirtyi SOK:lle viimeistään 1970-luvulla ja nykyiselle omistajalle vuonna 2000.

Asunto osakeyhtiö Rauman Säästötalo

Arvoluokka: A

Tontille 169 rakennettiin vuonna 1953 asuin- ja liikekerrostalo, jonka suunnittelivat arkkitehdit Valto Kokko ja Niilo Kokko. Rakennusta korotettiin v. 1965 Arvo Serolan suunnitelman pohjalta. Rakennuksen julkisivuja on muutettu useaan otteeseen kahden alimman, liikekäytössä olevan kerroksen osalta. Asuin- ja toimistokerrokset ovat julkisivultaan alkuperäisiä. Rakennuksen kaksi alinta kerrosta on liikekäytössä. Toimisto- ja varastotiloja on myös ylemmissä kerroksissa. Kulmasisäänkäynti on 1970-luvulta.

Asunto-osakeyhtiö Rauman Tehtaankatu 3

Arvoluokka: B

Tontti 172 oli rakentamaton vuoteen 1956, jolloin kolme vuotta aiemmin yhteisen arkkitehtitoimiston perustaneet arkkitehti Niilo Kokko ja muotoilija Valto Kokko suunnittelivat sille liike- ja asuinrakennuksen. Julkisivuihin ei ole tehty näkyviä muutoksia tai korjauksia parvekelasituksia lukuun ottamatta. Matalan osan parvekelasitus Marja Kosken v. 2007 suunnitelman pohjalta. Porin Parveke- ja terassilasitus asensi parvekelasit korkeampaan rakennukseen vuonna 2011.

As Oy Rauman Tarvonsaarenpuisto 4
Arvoluokka: A

Vuonna 1963 Eino Tuompo suunnitteli tontille 171 L-muotoisen asuin- ja liikekerrostalon vakuutusyhtiö Pohjolalle, jolle Tuompo suunnitteli myös muun muassa Kultareuna-asuntoalueen Etelä-Haagaan sekä Pohjolan talon Kotkaan. As Oy Rauman Tarvonsaarenpuiston kerrostalo muodostuu kolmesta eri korkuisesta osasta. Kuusi-kerroksisen osan kaksi alinta kerrosta ovat liikekäytössä, neljä ylintä asuinkäytössä. Korkea osa on yhdistetty Tehtaankadunpuolella sijaitsevalla malatalla, yksikerroksisella liikesiivellä kolmikerroksiseen liike- ja asuinsiipeen. Rakennus on betonirunkoinen ja vuorattu yhtenäisesti, tummanruskealla julkisivutiilellä. Sen asuinkerroksia kiertää parveke. Parvekkeita ei ole lasitettu ja julkisivut ovat pääosin alkuperäisessä asussa.

Kortteli 212

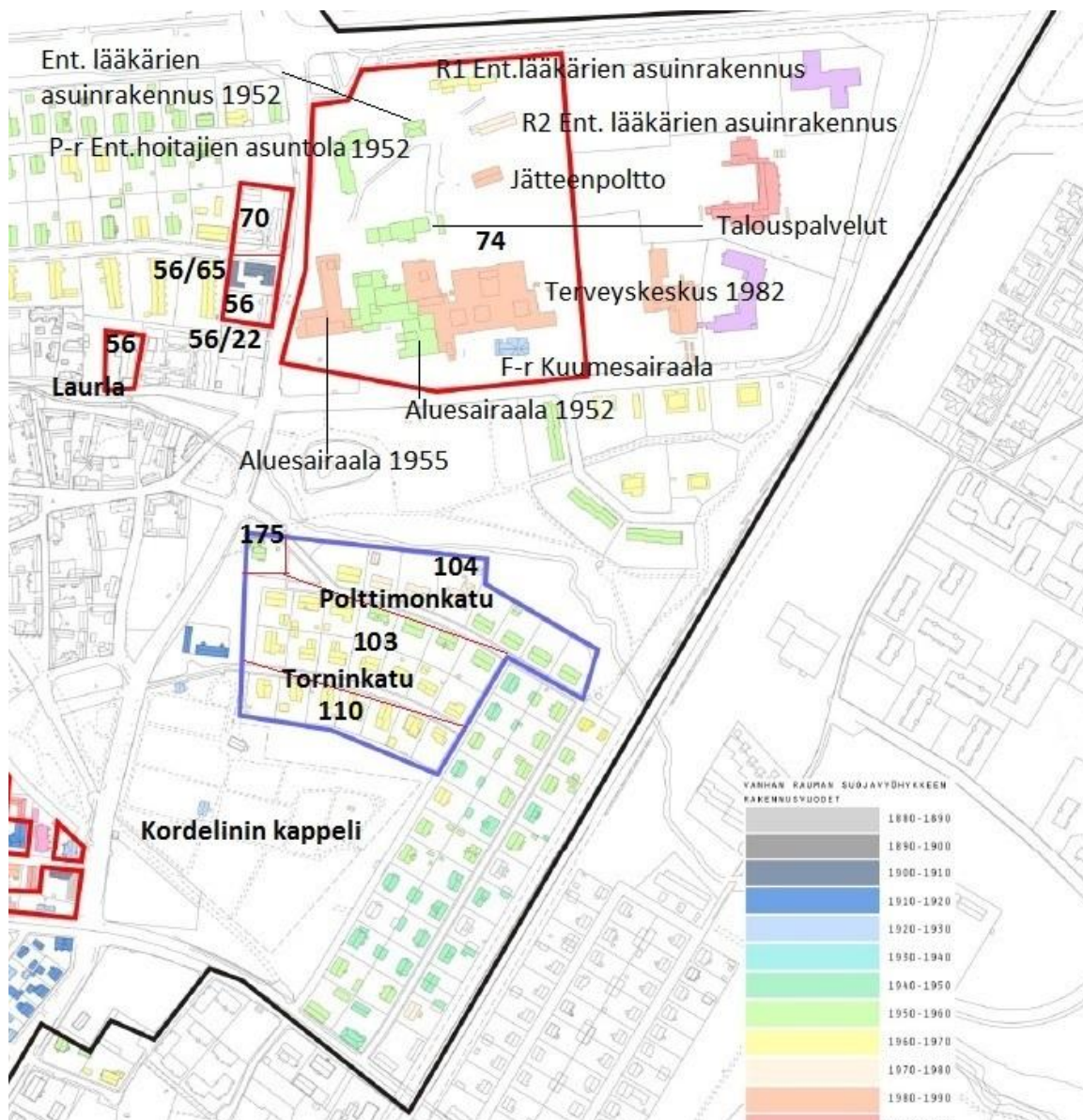
Asunto Oy Kanaalinkulma Oy, Kanaalinranta 7

Arvoluokka: A

Vuonna 1921 rakennetulle puutalotontilta purettiin sen alkuperäinen rakennus ja tilalle pystytettiin vuonna 1963 Kalevi Ruokosuo suunnittelema asuinkerrostalo. Rakennus on päällystetty tummanruskein julkisivuviitteen, Siinä on nauhajulkisivu, joka vaikuttaa lähes alkuperäiseltä. Pihasta puretun ulkorakennuksen paikalle istutettiin puita ja puutarhakasveja. Kanaalin rannalla, kaupunkikuvallisesti näyttävällä paikalla sijaitseva tummanruskea asuinkerrostalo on osa 1960–1990-luvulla uudistettua kanaalin etelärantaa.

3.3. Suoja-alueen itäosa

Kortteli 74

Sairaala-alue sijoittuu Porintien ja Kaunisjärventien risteykseen alueelle, jolla oli ennen sen asuttaista tuulimyllyjä ja aittoja. Vielä 1900-luvun alkupuolella otetussa valokuvassa esiintyy mahdollisesti tähän aikaan liittyviä aittarakennuksia. Alue kuitenkin muuttui kokonaan sairaalan rakentamisen yhteydessä 1950-luvulla. 1800-luvulla perustetun Blåsbackan koulun tiloihin muodostetun sairaalan paikalle kehittyi 1900-luvun lopulle tultaessa laaja aluesairaalan ja terveyskeskuksen yhdistävä rakennuskompleksi.

Nykyinen sairaalan alue kuvassa ylhäällä, vasemmassa alakulmassa korttelin 56 takapihaa, Peltotie kulkee nykyisen Kaunisjärventien suuntaisesti. Kuva: Aulis Laakson kotialbumi

Alueen vanhin rakennus on arkkitehti Onni von Zansenin vuonna 1908 suunnittelema kulkutautisairaala, jossa nykyisin toimii päihdekliniikka. Vuonna 1952 purettiin Steniuksen sairaalana tunnettu pieni rakennus uuden aluesairaalan tieltä, jonka suunnitteli arkkitehti Bertel Strömmer. Laajennusosan sairaalan länsipuolelle suunnitteli 1955 -1956 arkkitehti Kauko Kokko. Terveyskeskusosa on vuodelta 1982. Rakennusta on kunnostettu useaan otteeseen. Julkisivuissa on kuitenkin säilynyt kunkin rakennusvaiheen tyyli, mm. funktionalistisen aluesairaalan ikkunatyyli ja näyttävä sisäänkäynti sekä 1950-luvun laajennusosan nauhajulkisivut.

Lääkäreille suunniteltiin kolme asuinrakennusta 1950 -1960-lukujen aikana ja muulle henkilökunnalle asuinkerrostalo 1950-luvulla. Kaikki rakennukset ovat edelleen sairaalan toimintojen käytössä julkisivuiltaan alkuperäisessä tyylissä.

F-rakennus (entinen Kuumesairaala)

Arvoluokka: A

Vuonna 1908 rakennetun Onni von Zansenin suunnitteleman rakennuksen julkisivutyylisiin ei ole tehty suuriakaan muutoksia rakennusajankohdan jälkeen. Sitä on kuitenkin uudistettu ja kunnostettu, mm. ikkunat ja vuorilaudoitusta on vaihdettu. Ullakkokerroksen ja kaaveleiden yläosissa on alkuperäisiä rakenteita. Sairaalan puutarhamainen kokonaisuus muuttui radikaalisti 1980-luvun taitteessa terveyskeskuksen rakentamisen yhteydessä, kun sitä ympäröivä pihapiiri purettiin rakentamisen alta. Ennen tasamaana ollut länsipää pengerrettiin harmailta graniittiharkoilla. Rakennus kunnostettiin vuonna 2002. Ulkoisesti rakennus noudattelee jugentyyliä. Sen satulakattoiseen runkoon liittyy molempien sivujen keskelle sijoitetut leveät ja länsipäätyyn, molempien sivujen puolelle sijoitetut kapeammat poikkipäädyt. Leveiden poikkipäädyjen satulalappeet on aumattu ja räystäällä on koristeistoitus. Länsipäädyn puoleisessa lappeessa on leveä kattolyhty koristeellisin ikkunoin. Siinä on ristipuitteiset pieniruutuiset pareittain

sijoitetut ikkunat jugendhenkisin listoin. Kadunpuolella ikkunat on sijoitettu vieri viereen nauhamaisesti. Päätykolmioissa on rimakoristeet ja eri muotoisia koristeellisia ikkunoita.

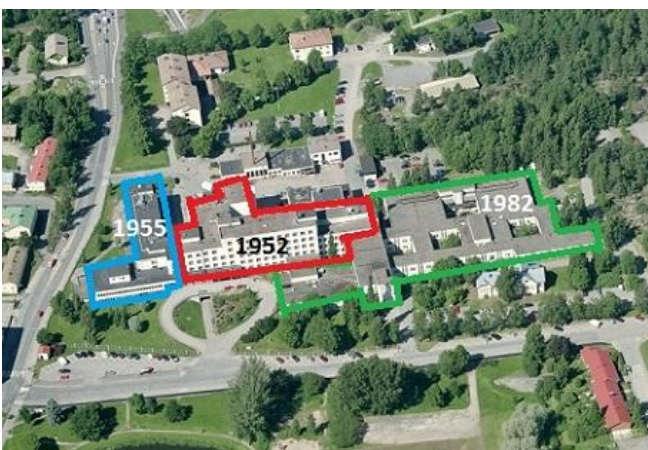

Kuumesairaalaan ympäröinyt piha-alue ja puutarha hävitettiin terveyskeskuksen rakentamisen yhteydessä 1980-luvun taitteessa.

Rauman aluesairaala ja terveyskeskus, siivet A, B, C,D,E

Arvoluokka: Rauman aluesairaala ja terveyskeskus (1952, 1955–1956):A/B; terveyskeskus (1982): uusi/luokittelematon kohde

Rakennuksen eri aikoina (1952, 1955 -1956, 1982) rakennetut osat yhdistyvät toisiinsa oman aikansa tyyliä edustavina kokonaisuuksina, jotka ovat erotettavissa toisistaan. Aluesairaalan vanhin osa hallitsee rakennuskokonaisuutta sairaala-alueen eteläpuolelta käsin tarkasteltuna. Pohjoisosan puolelle muodostuu rakennuskompleksin takapiha lastauslaitureineen ja kuljetusväylineen. Sitä kuitenkin peittää alueen eteen tehty yksikerroksinen talouspalvelurakennus.

Talouspalveluiden rakennus (Entinen pesula ja kattilahuone)

Arvoluokka: A

Entinen pesula- ja kattilahuone rakennettiin 1950-luvulla sairaalan muiden rakennusten yhteyteen. Rakennuksen on suunnitellut Kauko Kokko tai Bertel Strömmer. Sileällä rappauksella vuorattu, tasakattoinen rakennus muodostuu kolmesta erikorkuisesta siivestä. Pesulan päässä on korkea, punatiilistä muurattu savupiippu.

P-rakennus (entinen hoitajien asuinrakennus)

Arvoluokka: A

Vuonna 1952 rakennettu Bertel Strömmerin suunnittelema hoitajien asuntolan sekä apulaislääkärin asunnon käsittävä rakennus muodostuu kaksiosaisesta pienkerrostalosta sekä kaksiosaisesta matalasta osasta. Rakennus on rapattu, sokkeli päällystetty liuskekeivin ja katto katettu betonitiilin. Ikkunat on

vaihdettu vanhan tyylin mukaan. Ulkoasu on säilytetty alkuperäisenä. Rakennuksessa toimii nykyisin sairaalan psykiatrian poliklinikka.

R1 Rauman päiväosasto Satks (Entinen lääkärin asuinrakennus)

Arvoluokka: A

Lääkäreiden asuinrakennukseksi vuonna 1965 suunniteltu ketjutalo muodostuu neljästä asunnosta. Rakennuksen osissa vaihtelee pulpetti- ja loiva satulakatto, joka on katettu kermihuovalla. Sokkeli on betonia, sisäpuoleisissa julkisivuissa huoneenkorkuiset ikkunat. Rakennukseen ei ole tehty suuria muutoksia rakennusajankohdan jälkeen.

R2 (Entinen lääkärin asuinrakennus)

Arvoluokka:A

Vuonna 1969 Kauko Kokko & CO suunnitteli lääkäreiden asuinrakennukseksi toisenkin rivitalon. Rakennus on julkisivuiltaan yksinkertaisempi ja asunnot sijoittuvat rivitalomaisesti riviin, eikä niitä ole limitetty kuten vanhemman ketjutalon asunnot. Rakennus sijoitettiin metsikön reunaan. Siihen tehtiin loiva satulakatto, joka katettiin kaksikertaisella huovalla. Ei ole tiedossa tehtiinkö rakennukseen alkuperäisen suunnitelman mukaiset kiertoikkunat. Nykyisissä on tavanomainen saranointi. Ikkunat ovat puupuitteiset ja vaikuttavat

vanhoilta. Niiden vieressä on tuuletusrilä. Vuoraukseksi suunnitelmaan on merkitty sahaponttilauta. Räystäillä ja ikkunoissa sekä ränneissä on kuumasinkitty teräspelti.

T-rakennus (Hygieniahoitajien rakennus, entinen lääkärin asuinrakennus)

Arvoluokka: A

Arkkitehti Bertel Strömmer suunnitteli vuonna 1952 kaksikerroksisen asuinrakennuksen lääkäreiden käyttöön. Kuution muotoinen, sileäksi rapattu, betoniin katettu rakennus sijoittuu omaan rauhaansa sairaalapuiston pohjoisreunalle. Sokkeli on päällystetty liuske kivin. Rakennuksen länsipäädyssä on kummankin asuinkerroksen olohuoneen erkereistä muodostuva ulonne. Eteläsivun puolella olevaan ulonteeseen on sijoitettu sisäänkäynti ja porrashuone. Ikkunat ovat puupuitteiset, suuriruutuiset, tuuletusikkunalliset. Rakennuksen ulkoasuun ei ole tehty näkyviä muutoksia rakennusajankohdan jälkeen. Rakennuksessa oli alun perin kaksi suurta asuntoa. Kellarissa oli varastotiloja ja askarteluhuone. Nykyisin rakennus on sairaalan käytössä hygieniahoitajien tiloina.

Jätteenpolttorakennus

Arvoluokka: uusi/luokittelematon kohde

Korttelit 103, 104,110, 175

Polttimonkadun ja Torninkadun aluekokonaisuus

Arviointi kuvauksena

Aluekokonaisuus muodostuu Rauman aluesairaalan eteläpuolelle rajautuen etelässä hautausmaahan ja itäpuolella Valtatie 8. Pohjoisessa aluetta rajaa Raumanjoki ja sairaalaa ympäröivä puisto. Alue piiloutuu Valtatie 8 puolella meluaitojen ja Kaunisjärvenkadun puolelta puistomaisen suojakasvillisuuden sisään, sairaalan ja asuinalueen välinen puisto kiertää alueen pohjoisreunaa Polttimonkadun itäpäähän. Pohjoisreunalle jää suojametsikköä.

Inventointialue sijoittuu asuinalueen länsipuolelle Polttimonkadun ja Torninkadun ympäristöön. Inventoinnin ulkopuolelle jätettiin ristikkäiseen suuntaan kulkevat Köydenpunojankatu ja Pormestarinkatu asuinalueen itäreunalla. Niiden rakennuskanta sijoittuu katujen molemmin puolin, ja on melko yhtenäistä 1940-luvun taitteen 1950-luvun tyyppitalomaista rakennuskantaa. Asuinrakennukset ovat kahden perheen asuntoja. Rakennusten vuorauksia, katteita ja ikkunoita on uusittu sekä ajanmukaistettu eri aikoina. Kadut ovat suorina ja pitkiä, maasto tasaista, entistä peltomaata.

Polttimonkadun ja Torninkadun asuinalue on muodostettu 1950 -1960-luvun taitteessa vaihtelevampaan maastoon, jossa kallioketo ja tasainen maa vuorottelevat. Katulinjaukset ovat kaarevia. Osalla tonteista kasvaa katajia ja osassa on avointa kalliota. Kadunvarsien alkuperäinen rakennuskanta on 1950-luvun lopulta ja 1960-luvun taitteen tietämiltä. Maisema, piha-alueet sekä puutarhat ovat hyvin hoidettuja.

Pihakasvillisuus vaihtelee paikoin kallioisista istuttamattomista paikoista luonnon kasvillisuuteen kuten katajiin sekä istutettuihin puutarhansiin

Polttimonkatu

Polttimonkadun varren alkuperäinen rakennuskanta muodostuu 1950-luvulla rakennetuista kahden perheen asuinrakennuksista, jotka on kummallakin puolella katua sijoitettu pitkä sivu kadunsuuntaisesti. Rakennusten julkisivut on päällystetty sileällä rappauksella. Osan rakennuksista ikkunoita on kehystetty tiilillä tai liuskekivillä, sokkelit päällystetty betonilla tai liuskekivillä.

Kadunvarren pohjoispuoli on ajallisesti kerroksisempaa. Sen länsipäässä on kaksi uudempaa vaaleilla tiilillä verhoiltua omakotitaloa sekä niitä vastapäätä tummanvihreäksi maalattu, lautavuorattu asuinrakennus 1970-luvulta. Lisäksi kadun pohjoispuolella on yksi muusta rakennuskannasta poikkeava 1980-luvun tietämillä rakennettu tiiliverhoiltu aumakattoinen omakotitalo, joka sijaitsee sisempänä tontilla kuin muut rakennukset. Kadunvarteen muodostuva kokonaisuus on kerroksinen ja puutarhamainen.

Torninkatu

Torninkadun varsi on muuhun alueeseen nähden kokenut eniten muutoksia. Tornikadun varren rapattujen ja lautavuorattujen, matalien 1950 -1960-luvun taitteen omakotitalojen oheen on myöhemmin 1970 - 1990–2000-luvulla muodostunut rakennuskantaa, joiden tyyli, korkeus, rakenteelliset yksityiskohdat kuten ikkunat ja lappeiden kaltevuudet poikkeavat alkuperäisestä, yhtenäisestä rakennustyylistä. Kadun kummassakin päässä on 1970-l punatiili-puuverhoiltu omakotitalo, joista Köydenpunojankadun risteyksessä

olevassa on epäsymmetrinen satulakatto ja julkisivut päällystetty punatiilellä. Kadun länsipäässä on uudisrakennus 1990 -2000-luvulta. Hautausmaan puoleisessa päässä, pappilan tontin itäpuolella sijaitseva, matala, pulpettilappeinen asuinrakennus on myös punatiilin verhoiltu. Se piiloutuu pihan puuston ja kasvillisuuden taakse. Piha on aidattu kadun puolelta matalalla betoniaidalla. Köydenpunojankadun puoleisessa päässä olevan Torninkadun varren piha on aidattu modernilla, matalalla sileäkivisellä aidalla. Alueen pihatyyppille ominaista on pihan reunustaminen pensasaidoilla tai piha ilman aita. Kadunvarren kokonaisilme on kerroksinen, siisti ja puutarhamainen.

Torninkadun varteen on 1950 -1960-luvun jälkeen muodostunut uudempaa rakennuskantaa. Pihoja on reunustettu betoni- ja kivi aidoilla alueen pihatyyppille ominaisen pensasaidan sijaan.

Korttelit 56 ja 70

Aiemmin tuulimyllynmäkenä olleelle alueelle perustettiin 1800-luvulla asuintontteja, jotka tuolloin olivat osa nykyistä vanhaakaupunkia. Kortteli 56 sijoittuu osittain Vanhan Rauman ja osittain suoja-alueen puolelle. Rauman vanhimille puutalopihoille tyypilliseen tapaan kaikkien rakennusten alkuperäinen suunnittelija ei ole tiedossa. Muutoksia on tehty eri aikoina,

Laurila

Arvoluokka: C

Tontti 56–29 sijaitsi ennen 1970-luvun asemakaavamuutosta osittain Vanhan Rauman alueella. Tulliaita kulki tontin keskivaiheilta vuosien 1627 - 1808/1809 aikana. Tontilla on roiskerapattu, tiilirunkoinen, alkuperäisessä asussaan oleva entinen Rauman pesulan rakennus. Rakennus edustaa Vanhaa Raumaa ympäröivällä alueella tyypillistä 1950 - luvun rakennuskulttuuria. Kaksikerroksinen rakennuksen kellarikerroksessa on pesutilat. Julkisivut on rapattu. Satulakaton katteena on betonitiili. Lappeen alla on yksinkertaiset konsolit. Pesulatoiminta on lakannut ja pesularakennus on tyhjillään. Sen ylläpito on kokonaan laiminlyöty ja rakennus on huonokuntoinen. Tontille on kaavoitettu rivitaloalue.

Laurin tontilla sijaitsevan Rauman pesulan entisen pesularakennuksen, samoin kuin koko tontin ylläpito on laiminlyöty. Oikealla näkymä Vanhaan Raumaan

Luostarinkatu 1

Arvoluokka: A

Tontin 70/11 asuinrakennukset ovat suullisen tiedon mukaan 1900-luvun alkuvuosilta, mutta saattavat olla vanhimmilta osiltaan jo 1800-luvun loppupuolelta. Rakennukset ovat ulkoasultaan 1900-luvun alun asussa 1970 -1990-luvulla kunnostettuina ja uudistettuina. Tontin länsipuolelle muodostui 1950 -1960-lukujen taitteessa Kukonkarin omakotialue.

Lainio, Kaunisjärvenkatu 3

Arvoluokka: A

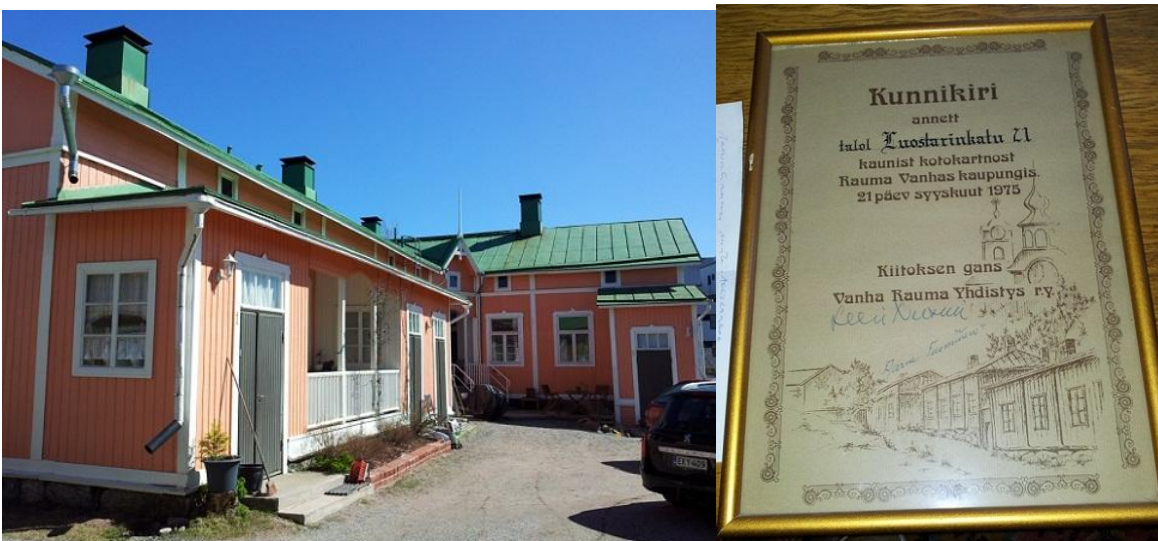
Tontti 56/22 kuuluu Vanhan Rauman kortteliin, mutta ei virallisesti kuulu vanhankaupungin alueeseen. Tontilla oleva asuinrakennus on todennäköisesti 1800-luvulta. Rakennus on ulkoasultaan 1800-luvun lopun asussa. Tontin pohjoispuolella sijaitsee kaksi aiemmin Vanhaan Raumaan kuulunutta tonttia. länsipuolelle muodostui 1950-luvulla Kukonkarin omakotialue.

Luostarinkatu 1, Kaunisjärvenkatu 1

Arvoluokka: A

Tontti 56/65 on ollut asuintonttina viimeistään 1900-luvun alkuvuosina. Yksinkertaista uusrenessanssityyliä edustava asuinrakennus on säilyttänyt vanhan asunsa. Vuorilaudoitus on todennäköisesti uusittu alaosasta. Yläosan uusrenessanssilistoitus on alkuperäinen. Sisäpihan puolella vähäisiä muutoksia. Ulkorakennus asuinrakennuksen kanssa samanikäinen, vähäisiä muutoksia. Suunnitteilla rakennuksen kunnostus ja käytön muutoksiin liittyviä muutoksia julkisivuissa.

Kortteli 230

Kiinteistö Oy Rauman Osuuskauppa, Tavaratalo Sokos

Arvoluokka: uusi/luokittelematon kohde

Osittain kaksi- ja osittain yksikerroksinen, pesubetonilla päällystetty tavaratalo vuodelta 1982 rakennettiin alunperin tavaratalo Anttilan liiketiloiksi. Sokos siirtyi siihen Tarvonsaaren liikekeskuksesta vuonna 2000 ja on nykyisin yksi SOK:n 21 Citysokoksesta Uudistuksista huolimatta rakennuksen julkisivut on säilytetty alkuperäisessä tyyliä. Julkisivujen alkuperäinen ilme on säilytetty. Katteena on hakasaumattu pelti. Sisäänkäynnit ovat edelleen alkuperäisillä paikoillaan. Pääsisäänkäynnit Karjalankadun ja Nortamonkadun kulmauksessa ja sisäpihan puoleisella julkisivulla parkkialuetta vasten. Rakennus liittyy kaupunkikuvallisesti osaksi alueen pohjoispuolen marketaluetta. Sokoksen ja Keulan Kirjan toiminta loppuu vuoden 2014 aikana.

Kiinteistö Oy Rauman Burger, Hesburger

Arvoluokka: uusi/luokittelematon kohde

Inventoinnin kohteena oleva rakennus kuului alun perin Hesburger Perheravintola -nimiselle omistajalle. Nykyisen omistajan nimi on Kiinteistö Oy Rauman Burger. Hesburgerin drive in-ravintola on yksi Rauman kolmesta Hesburger-ravintolasta, joista kaksi toimii suuremman liikeyrityksen osana, toinen Kortelassa ABC-huoltoaseman ja toinen Rauman Prisman yhteydessä. Erillinen ravintolarakennus linja-autoaseman pohjoispuolella, tavaratalo Sokoksen parkkipaikkana toimivan aukion reunassa, Nortamonkadun ja Tallikedonkadun risteyksessä on vuodelta 1996. Piirustukset laati Arkkitehtitoimisto Sigge ky vuonna 1994.

Rakennus muodostuu kahdesta osasta, kaksikerroksisesta pulpettilappeisesta osasta, johon sijoittuu sekä keittiö ja tarjoilu että ravintolatiloja, ja matalasta telttakattoisesta, päädyn puolelta pyöreälinjaisesta ravintolaosasta. Tallikedonkadun puoleisella sivulla on terassi. Rakennus on vuorattu asemakaavamääräysten mukaan rappauksella ja katto katettu sileällä saumapeltillä.

Kortteli 245

Kiinteistö Oy Tarvontori

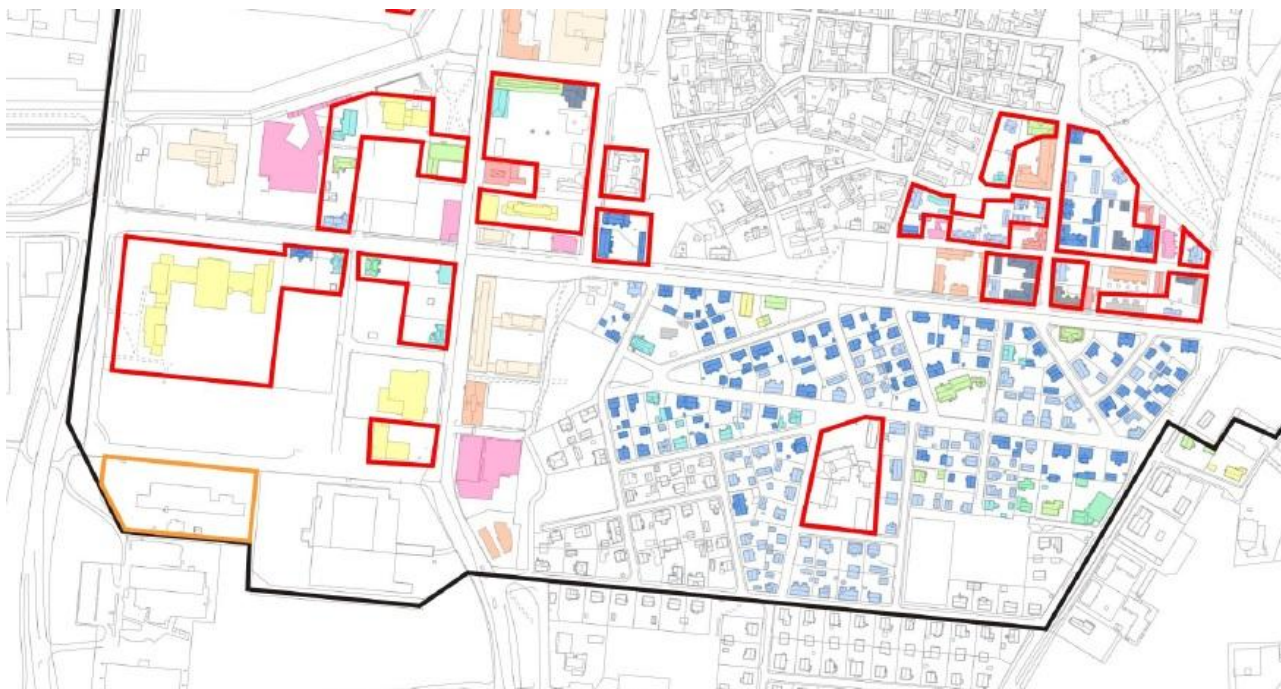
Arvoluokka: uusi/luokittelematon kohde

Vuonna 1972 SOK:n rakennusviraston arkkitehdin Paul Autereen suunnittelema tavaratalo muutettiin ostoskeskukseksi vuonna 2000(?) Sokoksen siirryttyä uusiin tiloihin. Tasakattoinen rakennus on rakennettu

betonielementeistä, sokkeli on betonia. Valtakadun sekä Kanalirannan puoleisissa nauhajulkisivuissa on laajat näyteikkunapinnat. Pääsisäänkäynti sijaitsee Valtakadun puolella. Tehtaankadun puolella on lastauspaikka sekä betoninen ajoluiska katolle parkkitasanteelle. Rakennuskokonaisuus sijoittuu Rauman kanaalin varren arvokkaaseen kaupunkiluontoympäristöön, jonka puistomaisen luonteen säilyttäminen on kaupunkikuvallisesti tärkeää. Arvojen säilymisen kannalta tulisi kiinnittää huomiota liikerakennuksen korkeuteen ja erityisesti sen kanaalinpuoleisiin julkisivulinjoihin.

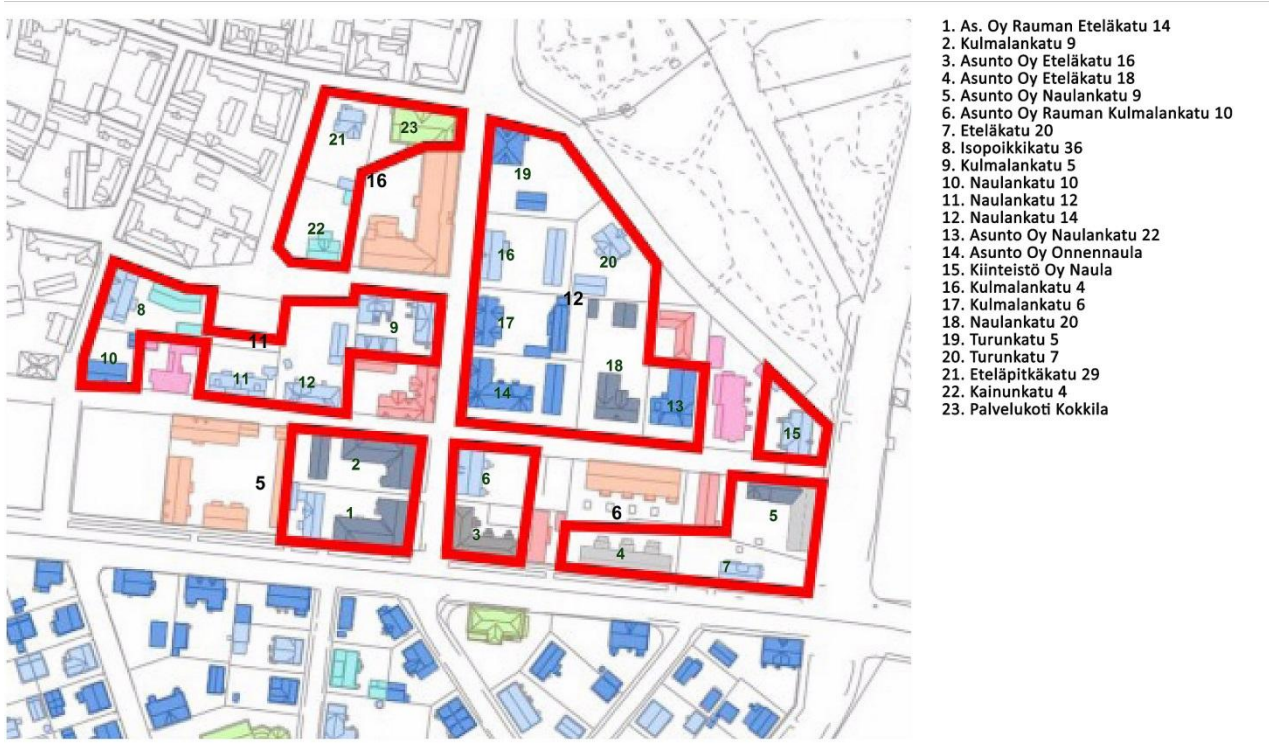
3.4. Suoja-alueen eteläosa

Onnelan alue

Vanhan Rauman eteläpuolella sijaitseva Onnelan alue liittyy vuonna 1882 laadittuun kaavaan, jonka oli tarkoitus muokata myös vanhan kaupungin aluetta, mutta toteutui lopulta ainoastaan nykyisen Vanhan Rauman ulkopuolisilla uudisrakennusalueilla.

Alueen rakennuskanta koostuu pääosin 1910–30-luvuilla valmistuneista rakennuksista. Varhaisimmat rakennukset ajoittuvat kuitenkin 1800-luvun loppupuolelle ja edustavat tyyliltään uusrenessanssia, mutta ovat melko harvinaisia. Vanhimmat rakennukset sijoittuvat Eteläkadun ja Kaunisjärvenkadun varrelle. Alue vaikuttaakin rakentuneen pääosin 1900-luvun alkupuolelta lähtien. Merkittävin muutosajankohta näyttää ajoittuvan 1930-luvulle, jolloin rakennuksiin lisättiin asuntoja ja samalla niitä korotettiin. Nämä muutokset erottuvat alueella selkeänä ajallisena kerrostumana. Sittemmin joitakin tällaisia rakennuksia on muutettu yhden asunnon asuinrakennukseksi ulkoasun säilyessä kuitenkin pääosin ennallaan. Suuri osa Onnelan alueen asuinrakennuksista käsittää yhä useamman asunnon. Alueen merkittävin muutos on kohdistunut ulkorakennuksiin, jotka ovat suurelta osin joko hävinneet tai muutettu merkittävästi. Hyvin säilyneitä hirsi- tai tiilirakenteisia ulkorakennuksia on tallella enää kourallinen. Tämä muutos on hävittänyt suurelta osin myös piha-alueiden toiminnallisesta historiasta kertovat jäljet. Tontit ovat olleet aikanaan erittäin kookkaita. Viime vuosikymmenten aikana tontteja on lohkottu kahteen tai jopa useampaan osaan.

Kortteli 5

Asunto Oy Rauman Eteläkatu 14

Arvoluokka: A

Maisemallisesti näkyvällä paikalla Onnelan alueen eteläosassa sijaitseva 1900-luvun alun asuintontti, jossa on poikkeuksellisen hyvin säilynyt vuonna 1908 valmistunut Arvi Leikarin suunnittelema vinkkelin mallinen, hirsirunkoinen seitsemän asunnon asuinrakennus. Rakennuksessa on säilynyt runsaasti alkuperäisiä yksityiskohtia. Viereisellä tontilla sijaitsee identtinen asuinrakennus, joka on pohjakaavaltaan peilikuva Eteläkatu 14:sta. Rakennukset kuuluivat aikanaan samaan tonttiin. Nykyiseen tonttiin kuuluu myös toinen asuinrakennus, joka on joko rakennettu kokonaan uudelleen vanhan ulkorakennuksen paikalle tai muutettu niin merkittävästi, että alkuperäinen rakennusajankohta ei ole enää havaittavissa.

Kulmalankatu 9

Arvoluokka: A

1900-luvun alun erittäin hyvin säilynyt asuintontti Kulmalankadun ja Naulankadun risteyksessä. Tontilla on vuonna 1908 valmistunut Arvi Leikarin suunnittelema poikkeuksellisen hyvin säilynyt vinkkelin mallinen, hirsirunkoinen seitsemän asunnon asuinrakennus sekä saman ikäinen ulkorakennus, joka oli aikanaan osa kookkaampaa ulkoriviä. Asuinrakennuksessa on säilynyt runsaasti alkuperäisiä yksityiskohtia. Viereisellä tontilla sijaitsee identtinen asuinrakennus, joka on pohjakaavaltaan peilikuva Kulmalankatu 9:stä. Rakennukset kuuluivat aikanaan samaan tonttiin. Asuinrakennuksen ja ulkorakennuksen muodostama pihapiirikokonaisuus on Onnelan alueelle poikkeuksellisen hyvin säilynyt.

Kortteli 6

Asunto Oy Eteläkatu 16

Arvoluokka: A

1800–1900-lukujen vaihteen asuintontti maisemallisesti merkittäväällä paikalla Eteläkadun varrella. Tontilla on vuonna 1898 valmistunut melko kookas hirsirunkoinen, vinkkelin mallinen ja aumakattoinen uusrenessanssityylinen asuinrakennus, joka on säilynyt tyyllisesti ja osin myös materiaaleiltaan erittäin

hyvin. Muutokset on pyritty toteuttamaan alkuperäisilmettä kunnioittaen. Tontilla ei ole enää ulkorakennusta, vaan sen paikalle asuinrakennuksen itäpuolelle on valmistunut uusi asuinrakennus ilmeisesti 1980-luvun lopulla.

Asunto Oy Eteläkatu 18

Arvoluokka: A

1880-luvun asuintontin puolikas maisemallisesti näkyvällä ja merkittävällä paikalla Eteläkadun varrella. Alkuperäinen tontti on nykyään jaettu pohjois-etelä-suunnassa kahteen osaan. Eteläkadun varressa sijaitsee alun perin 1880-luvulla valmistunut erittäin pitkä ja kapearunkoinen asuinrakennus, joka on laajennettu nykyiseen runkomittansa vuonna 1904. Rakennus on säilynyt julkisivultaan hyvin ja rakennuksen korkea ikä on edelleen havaittavissa. Tyyllisesti julkisivu on säilynyt 1900-luvun alkupuolelta. Sisäpihalla rakennuksen ulkoasu on säilynyt tyyllisesti 1930-luvulta. Muutokset on toteutettu alkuperäisilmettä kunnioittaen. Tontilla ei ole enää ulkorakennuksia. Entisen tontin pohjoisosassa on ilm. 1970–80-luvulla valmistunut rivitalo, jonka pihapiiri on melko yhtenäinen vanhan asuinrakennuksen kanssa.

Asunto Oy Naulankatu 9

Arvoluokka: A

1800–1900-lukujen vaihteen asuintontti maisemallisesti merkittäväällä paikalla Kaunisjärvenkadun ja Naulankadun kulmassa. Tontilla on kolmessa vaiheessa valmistunut melko kookas vinkkelin mallinen ja satulakattoinen asuinrakennus. Rakennuksen Kaunisjärvenkadun puoleinen siipi on valmistunut 1880-luvulla ja Naulankadun puoleinen siipi puolestaan vuosina 1899 ja 1909. Rakennus on säilynyt runkomalliltaan vuoden 1909 muutosasussa. Rakennuksen alkuperäinen osa on säilynyt tyyllisesti hyvin. Naulankadun puoleinen siipi edustaa selkeästi 1800–1900-lukujen vaihteen rakentamista. Tontilla on lisäksi erittäin tyylikkäästi toteutettu ulkorakennus, joka on valmistunut vuonna 1989. Eteläpuolella sijaitseva tontti nro 17 kuului aikanaan samaan tonttiin Naulankatu 9:n kanssa.

Asunto Oy Rauman Kulmalankatu 10

Arvoluokka: B

1920-luvun asuintontti Kulmalankadun ja Naulankadun risteyksessä. Tontilla on alun perin vuonna 1924 valmistunut betoniperustainen, hirsirunkoinen ja satulakattoinen asuinrakennus, joka on säilynyt julkisivultaan tyyllisesti hyvin alkuperäisasussaan. Sisäpihan nykyinen ulkoasu kuisteineen on 1980-luvulta. Rakennus edustaa melko tyyppillistä aikansa usean asunnon vaatimattomampaa asuinrakentamista. Tontilla on asuinrakennuksen kanssa samaan aikaan valmistunut satulakattoinen ulkorakennus, jonka aukotusta on muutettu käyttötarkoituksen muutoksen yhteydessä 1960-luvulla. Alkuperäinen rakennusajankohta on

edelleen havaittavissa ja rakennus edustaa Onnelan alueen yhä harvempia hyvin säilyneitä ulkorakennuksia. Tontin pohjakaava on säilynyt 1920-luvulta.

Eteläkatu 20
Arvoluokka: A

1920-luvun asuintontti maisemallisesti merkittävällä paikalla Eteläkadun varrella Onnelan alueen etelälaidalla. Tontilla on ulkoisesti erittäin hyvin säilynyt klassistinen hirsirunkoinen ja satulakattoinen asuinrakennus, jossa on nykyään kaksi asuntoa. Tontilla ei ole ulkorakennusta. Hyvin säilynyt asuinrakennus on kaupunkikuvallisesti merkittävä.

Kortteli 11

Isopoikkikatu 36

Arvoluokka: A

Erittäin hyvin säilynyt ja eheä pääosin 1930-luvulle ajoittuva asuintontti merkittäväällä paikalla aivan Vanhan Rauman kupeessa. Tontti on poikkeuksellisen hyvin säilynyt ajallinen kokonaisuus. Tontilla on alun perin William V. Williamsin suunnittelema 1920-luvulla valmistunut hirsirunkoinen asuinrakennus, joka on laajennettu nykyiseen runkomalliinsa kahdessa vaiheessa 1930-luvulla. Rakennus on säilynyt tässä muutosasussa erittäin hyvin. Tontin pohjoislaidalla Isopoikkikadun varrella on runkomalliltaan poikkeava, ilmeisesti myös hirsirunkoinen ja satulakattoinen asuinrakennus, joka on valmistunut Kaino Karin suunnittelemana vuonna 1937–38. Rakennus on säilynyt tyyllisesti ulkoisesti alkuperäisessä asussaan. Rakennuksen runko kääntyy keskikohdalta ja seuraa viistosti tontin rajaa. Tontilla on myös autenttisenä säilynyt vuonna 1937 valmistunut ulkorakennus.

Kulmalankatu 5

Arvoluokka: A

1920-luvun asuin- ja liiketontti, jossa on vuonna 1926 valmistunut Kaino Karin suunnittelema klassistinen melko kookas ja näyttävä entinen asuin- ja liikerakennus, joka on nykyisin kokonaisuudessa asuinkäytössä. Rakennus on säilynyt ulkoisesti erittäin hyvin ja alkuperäiset näyteikkunat ovat tallella. Tontin Isomalminkadun puoleisella sivulla on vuonna 1936 valmistunut myös Kaino Karin suunnittelema asuin- ja liikerakennus, joka on ilmeisesti ainakin osittain edelleen liikekäytössä. Rakennus on säilynyt myös hyvin. Kolmantena rakennuksena tontilla on tiilirunkoinen ja pulpettikattoinen vuonna 1926 valmistunut ulkorakennus, jota on laajennettu 1930-luvulla ja muutettu nykyiseen ulkoasuunsa vuonna 1961.

Kohde edustaa Onnelan alueelle harvinaista liiketonttia, joka on säilynyt erittäin hyvin.

Naulankatu 10
Arvoluokka: A

1910–20-luvun vaihteen asuintontti Isopoikkikadun ja Naulankadun risteyksessä aivan Vanhan Rauman kupeessa. Tontilla on poikkeuksellisen hyvin säilynyt vuosina 1919–23 valmistunut Arvi Leikarin suunnittelema hirsirunkoinen ja satukattoinen asuinrakennus, jossa on nykyään yksi asunto. Rakennus on säilynyt ulkoisesti suurelta osin materiaaleiltaan autenttisenä. Tontilla oleva autotalli, joka on jaettu naapuritontin kanssa, on valmistunut 1980-luvulla.

Naulankatu 12
Arvoluokka: A

1920–30-luvun asuintontti Naulankadun varrella. Tontilla on alun perin 1920-luvulla valmistunut William Williamsin suunnittelema hirsirunkoinen asuinrakennus, joka on laajennettu nykyiseen runkomalliinsa ja korotettu kaaveleilla vuonna 1938. Rakennus on säilynyt tyyllisesti hyvin tässä muutosasussa. Pihapiiriin on aikanaan kuulunut myös ulkorakennus, mutta se on purettu. Tontti ulottui aikanaan myös Isomalminkadun puolelle, mutta on jaettu kahteen osaan ilmeisesti lähivuosien aikana. Pohjoispuolella oleva tontti nro 5 on edelleen rakentamaton.

Naulankatu 14
Arvoluokka: A

1920-luvun kookas asuintontti Naulankadun varrella. Tontilla on alun perin 1920-luvulla valmistunut William V. Williamsin suunnittelema hirsirunkoinen asuinrakennus, joka on laajennettu nykyiseen ulkoasuunsa 1930-luvulla ja edustaa ulkoisesti sen ajan tyyppillistä asuinrakentamista. Rakennus on säilynyt tyyllisesti hyvin. Tontilla on myös 1920-luvulla valmistunut hyvin säilynyt ulkorakennus. Asuinrakennus muodostaa viereisen Naulankatu 12 asuinrakennuksen kanssa ajallisen ja maisemallisen kokonaisuuden.

Kortteli 12

Asunto Oy Naulankatu 22

Arvoluokka: B

1910-luvun asuintontti Naulankadun varrella. Tontilla on alun perin vuonna 1911 valmistunut melko kookas hirsirunkoinen ja vinkkelin mallinen viiden asunnon asuinrakennus, jota on korotettu 1930-luvulla. Tässä mielessä rakennus edustaa Onnelan alueelle tyypillistä usean asunnon asuinrakentamista. Rakennus on säilynyt julkisivultaan tyyllisesti 1930-luvun muutosasussa. Vuoraus, ikkunat sekä sisäpihan puolen aukotusta uusittiin 1980–90-lukujen vaihteessa. Tämä muutos antaa rakennukselle hieman ylikorjatun ulkoilmeen. Tontin vanha ulkorakennus on purettu ja tilalle valmistui rungotaan saman mallinen autotalli- ja varastorakennus 1980–90-lukujen vaihteessa.

Asunto Oy Onnennaula

Arvoluokka: A

1910-luvun asuintontti Kulmalankadun ja Naulankadun risteyksessä. Tontilla on alun perin vuonna 1911 valmistunut usean asunnon hirsirunkoinen ja vinkkelin mallinen, melko kookas asuinrakennus sekä vuosina 1989–90 valmistunut rankorakenteinen ja satulakattoinen autotalli- ja varastorakennus. Asuinrakennus edustaa rakennusajankohdalleen tyypillistä rakentamista ja on säilynyt pääosin runkomalliltaan ja tyyllisesti alkuperäisen kaltaisessa asussaan. Sisäpihalla on selkeästi havaittavissa 1930-luvulla toteutettu korotus. Autotalli- ja varastorakennus on toteutettu sopimaan vanhaan miljööseen ja vastaa massaltaan tontin alkuperäistä ulkorakennusta.

Kiinteistö Oy Naula

Arvoluokka: B

1900-luvun alun asuintontti maisemallisesti erittäin merkittävällä paikalla Naulankadun ja Kaunisjärvenkadun kulmassa Onnelan alueen itäosassa. Tontilla on mitä ilmeisimmin 1900-luvun alussa valmistunut hirsirunkoinen ja satulakattoinen asuin- ja toimistorakennus, joka on säilynyt runkomalliltaan ja osin myös yksityiskohdiltaan alkuperäisenä. Rakennus on korjattu käyttötarkoituksen muutoksen yhteydessä 1990–2000-lukujen vaihteessa. Ulkoasu on tämän jäljiltä hieman ylikorjatun näköinen. Vanha tontti on jaettu 2000-luvun alussa ja toiselle puolikkaalle on valmistunut kookas uudisrakennus. Tontin puolikkaille on myös yhteinen 2000-luvun alussa valmistunut varastorakennus Turunkadun varressa.

Kulmalankatu 4

Arvoluokka: B

1920-luvun asuintontti Kulmalankadun varrella. Tontilla on vuonna 1922 valmistunut William V. Williamsin suunnittelema hirsirunkoinen asuinrakennus sekä rungoltaan melko pitkä ranko- ilmeisesti osittain hirsirunkoinen ulkorakennus. Tontin pohjakaava on säilynyt muuttumattomana vuodesta 1922. Asuinrakennus toteutettiin alun perin kolmen asunnon rakennukseksi, mutta on muutettu 1990-luvun lopulla yhden asunnon rakennukseksi. Muutos on havaittavissa sisäpihan puolella. Julkisivu on säilynyt puolestaan erittäin hyvin. Ulkorakennus koki melko mittavia muutoksia jo 1970-luvulla käyttötarkoituksen muutoksen yhteydessä. Rakennus kunnostettiin 1990–2000-luvun vaihteessa ja tämän seurauksena nykyinen ulkoasu on hieman uudisrakennusmainen.

Kulmalankatu 6

Arvoluokka: A

1910-luvun asuintontti Kulmalankadun varrella. Tontilla on alun perin vuosina 1912–14 valmistunut mitä ilmeisimmin Arvi Leikarin suunnittelema hirsirunkoinen ja satulakattoinen asuinrakennus, jossa on nykyään yksi asunto sekä hammaslääkärin vastaanotto. Rakennus on säilynyt julkisivun tyyliältään erittäin hyvin ja muodostaa maisemallisen kokonaisuuden viereisten tonttien asuinrakennusten kanssa. Tontilla oleva ulkorakennus on muutettu merkittävästi 1990-luvulla ja muistuttaa nykyään uudisrakennusta.

Naulankatu 20

Arvoluokka: B

1900-luvun alun asuintontti Naulankadun varrella. Tontilla on alun perin vuonna 1904 valmistunut Arvi Forsmanin (Leikari) suunnittelema melko kookas vinkkelin mallinen ja hirsirunkoinen asuinrakennus, joka on kokenut melko mittavia muutoksia vuosien varrella. Nykyinen 1900-luvun alkupuoleen viittaava ulkoasu on toteutettu vuonna 1988, jolloin rakennus muutettiin yhden asunnon asuinrakennukseksi. Tuolloin muun muassa sisäpuolelle toteutettiin rakennuksen alkuperäisilmeeseen sopimaton satulakattoinen parvekkeellinen kaaveli. Rakennuksen runkomalli on säilynyt muilta osin alkuperäisenä. Tontilla on lisäksi alun perin vuonna 1925 valmistunut autotalli, joka on laajennettu vuonna 1967 sekä uudelleen vuonna 1984. Rakennuksen alkuperäinen rakennusajankohta ei ole enää havaittavissa. Tontilla on myös vuonna 1937 pesuhuoneeksi valmistunut tiilirunkoinen ja pulpettikattoinen rakennus joka on säilynyt autenttisesti asussaan ja edustaa Onnelan alueen harvoja säilyneitä tiilirunkoisia ulkorakennuksia.

Turunkatu 5
Arvoluokka: A

1910-luvun asuintontti maisemallisesti erittäin merkittävällä paikalla Vanhan Rauman kupeessa Pyhän Kolminaisuuden kirkon raunioita vastapäätä. Tontilla on vuonna 1918 valmistunut Arvi Leikarin suunnittelema hirsirunkoinen ja aumakattoinen jugend-tyylinen yhden asunnon asuinrakennus, joka on säilynyt ulkoisesti käytännössä autenttisenä. Rakennus on näyttävä. Lisäksi tontilla on alun perin vuonna 1919 valmistunut rankorakenteinen ulkorakennus, jonka käyttötarkoitus muutettiin 1960- ja 1970-luvulla. Alkuperäinen rakennusajankohta on kuitenkin edelleen havaittavissa. Tontin pohjakaava on säilynyt vuodesta 1919.

Tontti edustaa Onnelan alueella harvinaisempaa ja rakennustaiteellisesti merkittävämpää yhden asunnon asuinrakentamista.

Turunkatu 7
Arvoluokka: A

1920-luvun asuintontti maisemallisesti erittäin merkittävällä paikalla Onnelan alueen itäosassa Katariina Westerlingin puiston varrella. Tontilla on vuonna 1921 valmistunut William V. Williamsin suunnittelema hirsirunkoinen ja satulakattoinen yhden asunnon asuinrakennus, joka on säilynyt ulkoisesti hyvin. Rakennus edustaa alueelle rakennustaiteellisesti korkeatasoisempaa rakennuskantaa. Asuinrakennuksen lisäksi tontilla on 1980-luvulla valmistunut rankorakenteinen ja satulakattoinen varasto- ja autotallirakennus, joka sopii melko hyvin tontin yleisilmeeseen.

Kortteli 16

Eteläpitkätu 29
Arvoluokka: A

1920-luvun asuintontti aivan Vanhan Rauman kupeessa Eteläpitkätu ja Kainunkadun kulmassa. Tontilla on vuonna 1922 valmistunut William V. Williamsin suunnittelema hirsirunkoinen ja huvilamainen asuinrakennus, joka edustaa Onnelan alueelle korkeatasoisempaa arkkitehtuuria. Rakennus on säilynyt hyvin ulkoisesti. Tontilla on lisäksi vuonna 1930 valmistunut tiilirunkoinen ja pulpettikattoinen

ulkorakennus, joka on 1960-luvulla muutettu autotalliksi. Rakennus on säilynyt tässä muutosasussa ja alkuperäinen rakennusajankohta on edelleen havaittavissa.

Kainunkatu 4
Arvoluokka: B

1930-luvun asuintontti aivan Vanhan Rauman kupeessa. Tontilla on vuonna 1932 valmistunut Kaino Karin suunnittelema hirsirunkoinen ja satulakattoinen asuinrakennus sekä alun perin samoihin aikoihin valmistunut tiilirunkoinen ulkorakennus, jota on kuitenkin myöhemmin laajennettu autotalliosalla. Asuinrakennus on kokenut melko mittavia muutoksia 1960-luvulla, jolloin aukotusta muutettiin ja sisäpihalle valmistui uusi kuisti. Rakennuksen alkuperäinen rakennusajankohta on kuitenkin edelleen havaittavissa.

Palvelukoti Kokkila
Arvoluokka: C

Palvelukotirakennus, joka on valmistunut 1950-luvulla ja 1980-luvulla. Tontin pohjoispäässä Eteläpitkätien puolella on aikanaan alkuperäisen rakennuksen laajennukseksi vuonna 1954 valmistunut arkkitehti Helena Vainion suunnittelema rankorakenteinen siipi, jota on sittemmin muutettu merkittävästi. Kulmalankadun puolella sijaitsee puolestaan 1980-luvulla valmistunut, ympäristöön melko sopimaton uudisosa, jonka on suunnitellut Erkki Ruusunen.

Rauman entinen osuusmeijeri

1. Entinen meijeri
2. Entinen asuin- ja konttorirakennus

Entinen osuusmeijerin tontti

Arvoluokka: A/B

Entinen osuusmeijerin tontti keskellä Nummen asuinalueita. Tontilla oleva entinen meijerirakennus on valmistunut alun perin 1900-luvun alussa ja laajennettu 1930- ja 1950-luvulla nykyiseen runkomalliinsa. Alkuperäinen rakennusajankohta ei ole enää havaittavissa ja lähivuosikymmenten aikana toteutetut runsaat muutokset laskevat rakennushistoriallista arvoa. Tontilla on lisäksi vuonna 1937 valmistunut Kaino Karin suunnittelema funktionalistinen konttori- ja asuinrakennus, joka on säilynyt erittäin hyvin. Muut tontin rakennukset ovat uudempia tai merkittävästi muutettuja. Tontilla toimii nykyään lukuisten yritysten tiloja.

Kaupungin omistama tontti 3 korttelissa 259

Kookas tontti käsittää runsaasti eri ikäistä rakennuskantaa, jotka tulisi huomioida erillisinä kohteina, mutta toisaalta myös ajallisina ja maisemallisina kokonaisuuksina. Merkittävin ajallinen kokonaisuus on 1950–60-lukujen rakennuskanta, joka käsittää Rauman kaupunginteatterin, nykyään siihen kuuluvan ns. Kivipään rakennuksen sekä Rauman kulttuuri- ja vapaa-aikakeskuksen. Näillä rakennuksilla on lisäksi maisemallisesti erittäin tärkeä merkitys kanaalin varren maisemassa. Lisäksi tonttiin kuuluu kaksi hyvin säilynyttä ja osittain myös rakennustaiteellisesti korkeatasoista 1920-luvun rakennusta. Näistä aivan uuden kirjaston kupeessa sijaitsevan nk. Sepäntalon mahdollinen käyttötarkoituksen puute saattaa uhata sinänsä arvokkaan rakennuksen säilymistä.

1. Alfredinkatu 5
2. Sepäntalo
3. Teatterin toimisto- ja pukuvuokraamorakennus
4. Rauman kaupunginteatteri
5. Rauman kulttuuri- ja vapaa-aikakeskus

Alfredinkatu 5 ”Osmosen talo”

Arvoluokka: A

1920-luvun asuintontti Aittakarinkadun ja Alfredinkadun risteyksessä. Sepän talo liittyy kookkaaseen kaupungin omistamaan tonttiin, joka käsittää myös nykyisen teatterin, kirjaston, ns. Sepän talon ja vapaa-aikakeskuksen. Tontilla Alfredinkatu 5 sekä viereinen Sepän talo muodostavat 1920-luvun ajallisen kokonaisuuden.

Osmosen talona tunnettu Kaarlo Wirtasen vuonna 1925 suunnittelema asuinrakennus on säilynyt ulkoisesti erittäin hyvin alkuperäisessä asussaan. Yksityiskohdat ovat selkeän klassistiset. Rakennus on kokonaisuudessaan näyttävä. Pihapiirissä oleva ulkorakennus on muutettu 1980-luvulla, mutta alkuperäinen rakennusajankohta on edelleen juuri ja juuri havaittavissa.

Rauman kaupunginteatteri

Arvoluokka: A

Vuonna 1961 kirjastoksi valmistunut nykyinen kaupunginteatteri sijaitsee maisemallisesti merkittävällä paikalla kanaalin rannalla. Arkkitehti Eero O. Karin suunnittelema rakennus edustaa 1960-luvun modernia arkkitehtuuria ja on säilynyt julkisivultaan erittäin hyvin merkittävästä käyttötarkoituksen muutoksesta

huolimatta. Muutos toteutettiin vuonna 2004–05. Rakennus muodostaa osittain ajallisen ja maisemallisen kokonaisuuden kulttuuri- ja vapaa-aikakeskuksen sekä nykyisin teatterin käytössä olevan ns. "Kivipään" rakennuksen kanssa.

Rauman kulttuuri- ja vapaa-aikakeskus
Arvoluokka: A

1950-luvulla kahdessa vaiheessa valmistunut alun perin kauppaoppilaitoksena toiminut osin neljä, osin viisikerroksinen satulakattoinen rakennus. Rakennuksen matalampi länsisiipi on valmistunut Veikko Kajanderin suunnittelemana vuonna 1950 ja korkeampi siipi sekä Kajanderin että arkkitehti Keijo Vallin suunnittelemana vuonna 1957. Ulkoasu on säilynyt erittäin hyvin 1950-luvulta ja on pääosin arkkitehti Vallin käsialaa. Rakennus edustaa melko tyypillistä aikansa oppilaitosrakentamista.

Rakennus sijaitsee maisemallisesti näkyvällä paikalla kanaalin lähetyvillä nykyisen kaupunginteatterin vieressä ja muodostaa tämän sekä teatteriin kuuluvan toimistorakennuksen kanssa osittain ajallisen ja maisemallisen kokonaisuuden.

Sepän talo

Arvoluokka: A

1920-luvun asuintontti aivan uuden kirjaston vieressä. Tontilla on Kaarlo Wirtasen vuonna 1925 suunnittelema hirsirunkoinen ja aumakattoinen, julkisivultaan autenttisenä säilynyt ja poikkeuksellisen koristeellinen aikanaan kahden asunnon rakennukseksi valmistunut asuinrakennus. Rakennusta on laajennettu sisäpihan puolelle matalammalla tiilirunkoisella osalla, johon kuuluu myös keskuslämmityksen piippu. Rakennus edustaa kuitenkin edelleen alueen poikkeuksellisen hyvin säilynyttä 1920-luvun rakennuskantaa. Asuinrakennuksen lisäksi tontilla on rankorakenteinen autotallirakennus mahdollisesti 1960-luvulta.

Teatterin toimisto- ja pukuvuokraamorakennus

Arvoluokka: A

Maisemallisesti merkittävällä ja näkyvällä paikalla kanaalin rannassa sijaitseva vuonna 1951 valmistunut toimistokerrostalo. Arkkitehti Martti Välikankaan suunnittelema rakennus on säilynyt ulkoisesti lähes autenttisenä. 2000-luvun alussa rakennuksen viereen valmistui uusi kirjastorakennus. Nykyään rakennus toimii Rauman kaupunginteatterin toimistorakennuksena sekä pukuvuokraamona.

Rakennus sijaitsee nykyään erittäin kookkaalla kaupungin omistamalla tontilla, johon kuuluu myös edellä mainittu kirjasto, kaupunginteatteri, kulttuuri- ja vapaa-aikakeskus sekä kaksi asuinrakennusta.

Karin koulun ympäristö

Karinkoulun ympäristön iäkkäämpi säilynyt rakennuskanta edustaa melko harvoja vuoden 1882 ruutuasemakaavan mukaan toteutettuja tontteja, jotka sijoittuvat Vanhan Rauman alueen länsi- ja eteläpuolelle. Tuolloin asemakaava suunniteltiin huomioimatta maasto-oloja. Tämä on havaittavissa etenkin Mäkiwahe 1:n tontilla, jossa asuinrakennus sijaitsee melko korkealla kallion päällä. Karinkoulun lähiympäristössä sijaitsee vielä kortteleita, jotka ovat säilyneet alkuperäisen kokoisina. Korttelit rakennettiin alun perin niin, että palokuja jäi vapaaksi korttelinosaksi. Korttelien sisällä rakennuskanta on kuitenkin suurelta osin uusiutunut ja varsinaisia palokujia ei ole enää jäljellä.

1. Karinkoulu
2. Suomen pelastusarmeijan säätö
3. Asunto Oy Nortamonkatu 26
4. Asunto Oy Eteläkatu 6
5. As. Oy Rauman Mäkivahe 1
6. Mäkivahe 2 / Savilankatu 10

Kortteli 7

Karin koulu

Arvoluokka: A

Erittäin hyvin säilynyt maakunnallisesti arvokas koulutontti Nortamonkadun, Pakkahuoneenkadun ja Savilankadun risteyksissä. Koulutontilla on Savilankadun ja Pakkahuoneenkadun kulmassa August Heleniuksen suunnittelema vuonna 1900 valmistunut myöhäistä uusrenessanssia edustava hirsirunkoinen ja vinkkelin mallinen alkuperäinen koulurakennus, joka on säilynyt tyyllisesti hyvin. Nortamonkadun ja Pakkahuoneenkadun kulmassa on näyttävä ja kookas tiilirunkoinen ja tyylliltään klassistinen neljäkerroksinen koulurakennus, joka on valmistunut alun perin vuonna 1930 arkkitehti Martti Paalasen suunnittelemana. Rakennusta laajennettiin Pakkahuoneenkadun puolelle vuonna 1957 arkkitehti Keijo Vallin suunnitelmien pohjalta. Laajennus on valmistunut kiinni tontin hirsirunkoiseen koulurakennukseen. Kokonaisuus on näyttävä ja kaupunkikuvallisesti merkittävä.

Tontilla on erittäin tärkeä kaupunkikuvallinen merkitys Vanhan Rauman välittömässä läheisyydessä.

Suomen pelastusarmeijan säätiön omistama tontti

Arvoluokka: A

1800–1900-lukujen vaihteen entinen asuin- ja pienteollisuustontti Savilankadun varrella. Tontti edustaa vuosisadan vaihteen kaupunkialueen laajenemista ruutukaava-alueelle. Tontilla oleva aumakattoinen, hirsirunkoinen ja vinkkelin mallinen rakennus on säilynyt runkomalliltaan ja suurelta osin myös tyyllillisesti hyvin. Rakennus edustaa myöhäisempää uusrenessanssityyliä. Rakennus on ollut jo vuosikymmeniä Pelastusarmeijan käytössä. Mahdollisesti aikanaan rakennuksessa on toiminut lasitehdas. Tontilla on lisäksi alkuperäisasussaan säilynyt 1960-luvulla valmistunut ulkorakennus.

Asunto Oy Rauman Nortamonkatu 26
Arvoluokka: C

1960-luvulla valmistunut kerrostalotontti, jossa on kookkaan seitsenkerroksisen kerrostalon lisäksi matala yksikerroksinen myymälärakennus. Kerrostalon julkisivu on muutettu merkittävästi parvekkeiden osalta.

Korttelit 121 ja 122

Asunto Oy Eteläkatu 6

Arvoluokka: A

Hyvin säilynyt 1890-luvun asuintontti Eteläkadun ja Savilankadun risteyksessä. Tontti muodostui aikanaan nykyisestä Eteläkatu 6:sta sekä pohjoispuolen Mäkivahe 1:stä. Nämä tontin muodostavat edelleen maisemallisen ja arvokkaan kokonaisuuden. Eteläkatu 6:n tontilla on alun perin vuonna 1890 valmistunut hirsirunkoinen ja aumakattoinen asuinrakennus. Rakennus edustaa edelleen julkisivultaan tyyllisesti uusrenessanssia. Pihasivulla on havaittavissa selkeästi vuonna 1949 toteutettu muutos, jolloin yläkertaan valmistui kookas pulpettikattoinen kaaveli. Rakennuksen runkomalli on säilynyt tässä asussa. Alkuperäinen rakennusajankohta on edelleen havaittavissa. Tontilla on lisäksi alun perin vuonna 1890 valmistunut kookas ulkorakennus, joka ulottuu myös Mäkivahe 1:n puolelle. Tämä puolikas on rakennettu kokonaan uudelleen 2000-luvulla. Eteläkatu 6:n puolella on havaittavissa kadun puoleisessa päässä edelleen 1940-luvulla aloitettu liiketoiminta. Näyteikkuna on rakennettu umpeen. Rakennuksen läpiajettava portti on toteutettu vuonna 1995.

Asunto Oy Rauman Mäkivahe 1
Arvoluokka: A

1890-luvun asuintontti kallion päällä Savilankadun varrella. Tontilla on alun perin vuonna 1896 valmistunut ja vuonna 1912 laajennettu hirsirunkoinen ja satulakattoinen kolmen asunnon asuinrakennus, joka on säilynyt erittäin hyvin vuoden 1912 laajennusasussaan. Yksityiskohdat sekä osittain myös materiaalit ovat säilyneet. Rakennus on kaupunkikuvallisesti erittäin merkittävä. Tontilla on lisäksi vuonna 2008 uudelleen rakennettu ulkorakennus, joka on osa kookasta, alun perin 1890-luvulla valmistunutta pihariviä, joka on jaettu Mäkivahe 1:n ja Eteläkatu 6:n kanssa. Nämä kiinteistöt kuuluivat aikanaan samaan tonttiin ja muodostavat edelleen maisemallisen ja arvokkaan kokonaisuuden.

Mäkivahe 2 / Savilankatu 10

Arvoluokka: A/B

1900-luvun alun entinen asuintontti, jossa on kaksi kookasta hirsirunkoista ja vinkkelin mallista, alun perin myöhäistä uusrenessanssia edustanutta entistä asuinrakennusta, jotka ovat nykyään kaupungin toimistokäytössä. Rakennukset ovat valmistuneet vuonna 1905. Pohjoisen puolella sijaitseva rakennus on säilynyt julkisivuiltaan erittäin hyvin alkuperäisilmeessään. Ikkunat ja tyyllilliset yksityiskohdat ovat iäkkäitä. Sisäpihan puolella erottuu selkeästi 1950-luvulla toteutettu korotus, joka on säilynyt alkuperäisenä. Toinen asuinrakennus on säilynyt runkomalliltaan 1920-luvun laajennusosassa, johon liittyy sisäpihan puolella ulkoisesti hyvin säilynyt pulpettikattoinen ja tiilirunkoinen ulkorakennusosa. Rakennuksen nykyinen ulkoasu on seurausta 1960-luvulla toteutetusta muutoksesta. Alkuperäinen rakennusajankohta / laajennus on kuitenkin edelleen havaittavissa. Tontilla on myös vuonna 1965 valmistunut saunarakennus, joka on nykyään myös toimistokäytössä.

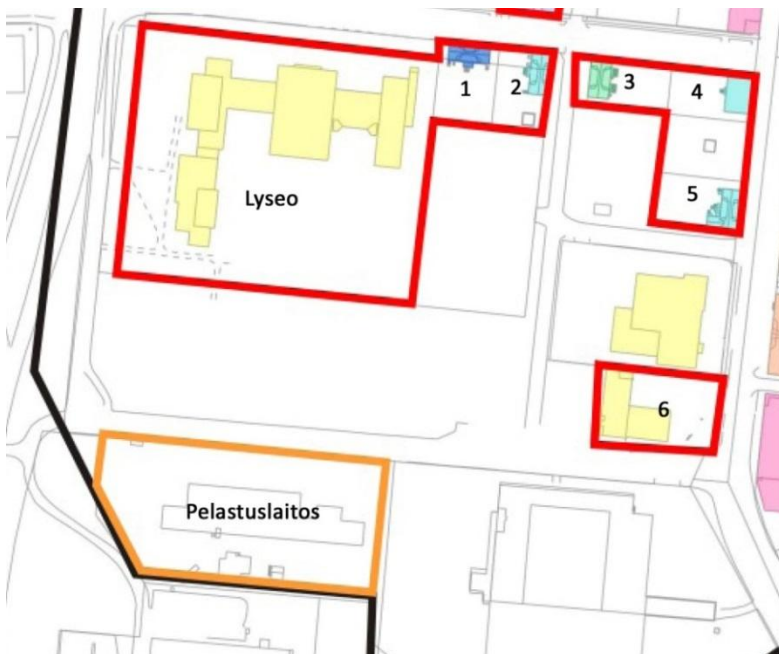

Tarvonsaari sekä Sinisaari

Tarvonsaaren alueella inventoidut kohteet eivät muodostaneet laajempaa ajallista kokonaisuutta. Poikkeuksena voidaan mainita ainoastaan Aittakarinkadun sekä Nortamonkadun varsien 1930-luvun lopun rakennuskanta, joka käsittää kaikkiaan viisi tonttia (Aittakarinkatu 4-8 ja Nortamonkatu 11 ja 15). Kaikki nämä tontit ovat Kaino Karin suunnittelema. Näiden osittain edelleen asuinkäytössä olevien tonttien säilyneisyys vaihtelee, mutta kaikissa alkuperäinen rakennusajankohta on edelleen havaittavissa. Aittakarinkadun alueella inventointiin lisäksi 1960-luvulla valmistunut moderni entinen Rauman lyseo sekä alun perin 1960-luvulla valmistunut huoltoasemarakennus, jolla ei ole kuitenkaan rakennushistoriallista arvoa. Sinänsä hyvin säilynyt Rauman lyseo jätettiin arvioinnin ulkopuolelle.

Sinisaaren puolella inventoitiin Rauman pelastuslaitos, mutta jätettiin kuitenkin arvioinnin ulkopuolelle. Inventoitujen kohteiden lähiympäristö on alkanut rakentumaan mitä ilmeisimmin 1900-luvun alkuvuosikymmeninä, mutta vaikuttaa varsinkin länsipuolella keskeneräiseltä ja hakee edelleen muotoaan. Maisemallisesti ongelmallinen tekijä on Nortamonkadun pohjoispuolella entisen lyseon sekä pelastuslaitoksen väliin jäävä laaja sorakenttä.

1. Aittakarinkatu 8
2. Aittakarinkatu 6
3. Aittakarinkatu 4
4. Nortamonkatu 11
5. Nortamonkatu 15
6. Huoltoasema

Kortteli 3

Aittakarinkatu 6

Arvoluokka: A

1930-luvun asuintontti Aittakarinkadun ja Alfredinkadun risteyksessä. Tontilla on tyyllisesti hyvin säilynyt vuonna 1938–39 valmistunut Kaino Karin suunnittelema rankorakenteinen usean asunnon asuinrakennus, joka edustaa tyypillistä aikansa rakentamista. Rakennus muodostaa ajallisen ja maisemallisen kokonaisuuden viereisten tonttien asuinrakennusten kanssa.

Kortteli 201

Huoltoasema

Arvoluokka: C

1960-luvulla perustettu huoltoasema Nortamonkadun varrella. Tontilla on alun perin 1960-luvulla valmistunut Pirkko ja Arvi Ilosen suunnittelema tiilirunkoinen huoltamorakennus, joka on muutettu merkittävästi ja alkuperäinen rakennusajankohta ei ole enää havaittavissa.

Kortteli 202

Aittakarinkatu 4

Arvoluokka: B

1930-luvun asuintontti Aittakarinkadun ja Alfredinkadun risteyksessä. Tontilla on 1930-luvun lopulla valmistunut Kaino Karin suunnittelema usean asunnon asuinrakennus, joka edustaa rakennusajankohdalleen tyypillistä ratkaisua. Rakennus on säilynyt runkomalliltaan ja tyyllisesti hyvin. 2000-luvulla toteutettu ulkoinen peruskorjaus antaa rakennukselle kuitenkin hieman uudisrakennusmaisen ulkoasun. Tontti muodostaa ajallisen ja tyyllisen kokonaisuuden vireisten Aittakarinkadun 6:n ja 8:n kanssa.

Nortamonkatu 11

Arvoluokka: B

Vuonna 1938 rakennettu asuin- ja liikerakennustontti Nortamonkadun varrella. Tontilla on pääosin hyvin säilynyt Kaino Karin suunnittelema funktionalistinen rankorakenteinen asuin- ja liikerakennus. Rakennus poikkeaa tyyllisesti lähiympäristön muusta rakennuskannasta ja on kaupunkikuvallisesti merkittävä. Tontin ulkorakennus on purettu. Rakennuksessa ja pihapiirissä toteutetut muutokset laskevat rakennushistoriallista arvoa.

Nortamonkatu 15

Arvoluokka: B

1930-luvun asuintontti Nortamonkadun ja Karisuonkadun kulmassa. Tontilla on ulkoisesti käytännössä autenttissa asussaan säilynyt aikanaan usean asunnon käsittänyt rakennus, joka toimii nykyään liikekäytössä sekä kansalaisopiston tiloina. Tontin ulkorakennus on purettu. Asuinrakennus kuuluu lähiympäristön 1930-luvun rakennuskokonaisuuteen, joka sijoittuu nauhamaisesti Aittakarinkadun sekä Nortamonkadun varteen. Rakennuksessa tapahtuneet kosteusvauriot sekä sen epävarma tulevaisuus laskevat kokonaisarvoa.

Kortteli 203

Aittakarinkatu 8

Arvoluokka: C

1930-luvun entinen asuintontti lyseon vieressä Aittakarinkadun varrella. Alun perin asuinrakennukseksi valmistunut Kaino Karin suunnittelema "Korten talo" on säilynyt runkomalliltaan alkuperäisenä. Alkuperäinen rakennusajankohta on edelleen havaittavissa, mutta muutokset ovat myös olleet melko mittavia. Rakennuksen sisätilat ovat muutetut täysin useaan otteeseen. Tontilla ei ole ulkorakennusta. Nykyään tontilla oleva rakennus toimii nuorisorakennuksena. Rakennus muodostaa ajallisen ja tyyllisen kokonaisuuden Aittakarinkatu 6:n ja 4:n kanssa.

Entinen Rauman lyseo (Kohdetta ei arvioitu)

1960-luvun moderni koulutontti, jossa on arkkitehtien Reino Lukander ja Olli Vahteran suunnittelema erittäin kookas, pääosin hyvin alkuperäisilmeessään säilynyt koulurakennus, jossa koulutoiminta on pääosin lakkautettu. Rakennus edustaa melko tyypillistä 1960–70-lukujen vaihteen modernia koulurakennusarkkitehtuuria. Rakennuksen toista siipeä on laajennettu vuonna 1985.

Sinisaari, Lonsi

Kortteli 469

Pelastuslaitos (Kohdetta ei arvioitu)

Ulkoisesti hyvin säilynyt 1970-luvulla valmistunut arkkitehti Leevi Nurmen suunnittelema pelastuslaitos, joka edustaa rakennusajankohdalleen tyypillistä modernia arkkitehtuuria. Alkuperäisilme on säilynyt nykypäivään. Tontilla on myös vuonna 1988 valmistunut hälytyskeskus.

